

ชุดเพยแพร่่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ

เครื่องสูทปกพอเพียง

คำนำ

“เศรษฐกิจพอเพียง”

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ได้จัดทำหนังสือชุด “เผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ” ในปี ๒๕๕๘ เพื่อเฉลิมพระเกียรติเนื่องในโอกาสที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเจริญพระชนมายุ ๖๐ พรรษา ๒ เมษายน ๒๕๕๘ โดยรวบรวมหนังสือที่สำนักงาน กปร. จัดพิมพ์แล้วมาดำเนินการปรับปรุงเพิ่มเติมสาระสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ตัวอย่างของความสำเร็จที่เกิดขึ้นจากการพัฒนาตามแนวพระราชดำริในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการทรงงานสานต่อพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี รวมถึงเรื่องราวการสนองพระราชดำริของสำนักงาน กปร. ที่ก่อให้เกิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำรินับมากกว่า ๔,๐๐๐ โครงการทั่วประเทศ และการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติใช้ในรูปแบบต่าง ๆ พร้อมตัวอย่างการประยุกต์ใช้ที่ถูกต้อง ตามคำแนะนำและข้อเสนอแนะของ ศาสตราจารย์เกียรติคุณ นายแพทย์เกษม วัฒนชัย องคมนตรี ซึ่งได้ให้ข้อคิดเห็นชี้แนะ การจัดทำเนื้อหาที่มาจากแนวพระราชดำริ เพื่อการแสดงตัวอย่างของการนำแนวพระราชดำริไปปฏิบัติจนประสบผลสำเร็จเพื่อเป็นต้นแบบและตัวอย่างให้สาธารณชนได้นำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและชัดเจนยิ่งขึ้น

ดังนั้น สำนักงาน กปร. จึงได้จัดทำหนังสือชุด เผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๔ เล่ม ประกอบด้วย

- ๑) หลักการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
- ๒) เศรษฐกิจพอเพียง
- ๓) ทรงงานสานต่อสร้างสุขปวงประชา
- ๔) ๓ ทศวรรษ กปร.

สำหรับหนังสือชุด “เผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ” เล่มที่ ๒ “เศรษฐกิจพอเพียง” เล่มนี้ นำเสนอตัวอย่างของการนำแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ไปเป็นแนวทางการปฏิบัติบนพื้นฐานของความเป็นเหตุเป็นผล ความพอประมาณ และการมีภูมิคุ้มกันที่ดี ภายใต้เงื่อนไขความรู้และคุณธรรม ส่งผลสำเร็จเป็นรูปธรรมทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม องค์กรภาครัฐ ภาคเอกชน และประเทศ สร้างความมั่นคงและเข้มแข็งให้แก่สังคมไทย และเป็นต้นแบบของการประยุกต์ใช้หลักแห่งความพอเพียงให้แก่นานาประเทศอีกด้วย

สำนักงาน กปร.
เมษายน ๒๕๕๙

สารบัญ

เศรษฐกิจพอเพียง

๗

พระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง

๘

การน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

๑๘

ตัวอย่างความสำเร็จของเศรษฐกิจพอเพียง

๒๖

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงาน กปร.

๖๕

เศรษฐกิจพอเพียงสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

๗๔

เศรษฐกิจพอเพียง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงมีพระราชดำริ ชี้แนะแนวทางเพื่อการดำเนินชีวิตให้แก่พสกนิกรไทย เศรษฐกิจพอเพียงได้พระราชทาน พระราชดำรินานกว่า ๓๐ ปี โดยเฉพาะเมื่อครั้งเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจเมื่อปี ๒๕๔๐ ทรงเน้นย้ำแนวทางแห่งความพอเพียง เพื่อให้พสกนิกรสามารถที่จะแก้ไขปัญหา และสามารถ ดำรงชีวิตได้อย่างมั่นคงยั่งยืนภายใต้ความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว

หลักเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางสายกลาง กล่าวคือ เป็นเศรษฐกิจแบบพอประมาณ ไม่ใช่อวดอยากขาดแคลน ใช้จ่ายอย่างมีเหตุมีผล มีน้อยใช้น้อยไม่ฟุ่มเฟือย มีมากต้องรู้จัก เก็บออมเอาไว้ใช้ในยามจำเป็น และต้องรู้จักช่วยเหลือเกื้อกูลและแบ่งปันกัน ส่วนในระดับ ของการพัฒนาประเทศ ควรพัฒนาอย่างเป็นขั้นเป็นตอนและมีคุณธรรม ซึ่งจะทำให้เกิด การพัฒนาที่มั่นคงยั่งยืน หากทำได้เช่นนี้ก็จะสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีให้กับตนเองและประเทศ ชาติตลอดไป

ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นบทพิสูจน์ที่แสดงให้เห็นว่า เศรษฐกิจพอเพียง สามารถประยุกต์ใช้ได้ในทุกคน ทุกบริบท ทุกสาขาอาชีพ และยังเป็นพลังในการพัฒนา ประเทศให้ก้าวหน้าต่อไปได้ โดยผู้ที่น้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติใช้ จนประสบผลสำเร็จในการดำเนินชีวิต ดังนั้นสำนักงาน กปร. จึงได้นำตัวอย่างและ ต้นแบบผู้ที่สามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้อย่างได้ผล เป็นรูปธรรมนำมาถ่ายทอดองค์ความรู้จากประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเพื่อให้ เกิดประโยชน์ในการขยายผลสู่สาธารณชนได้อย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น

W ะราชดำริ
เศรษฐกิจพอเพียง

“

คนอื่นจะว่าอย่างไรก็ช่างเขา จะว่าเมืองไทยล้ำสมัยว่าเมืองไทยเขย
ว่าเมืองไทยไม่มีสิ่งที่สมัยใหม่ แต่เราอยู่พอมี พอกิน และขอให้ทุกคน
มีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยพออยู่ พอกิน มีความสงบและทำงาน
ตั้งจิตอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพออยู่ พอกิน ไม่ใช่ว่า
จะรุ่งเรืองอย่างยอด แต่ว่ามีความพออยู่พอกิน มีความสงบ เปรียบเทียบ
กับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความพออยู่พอกินนี้ได้ เราก็จะยอดยิ่งยวดได้ ”

”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗

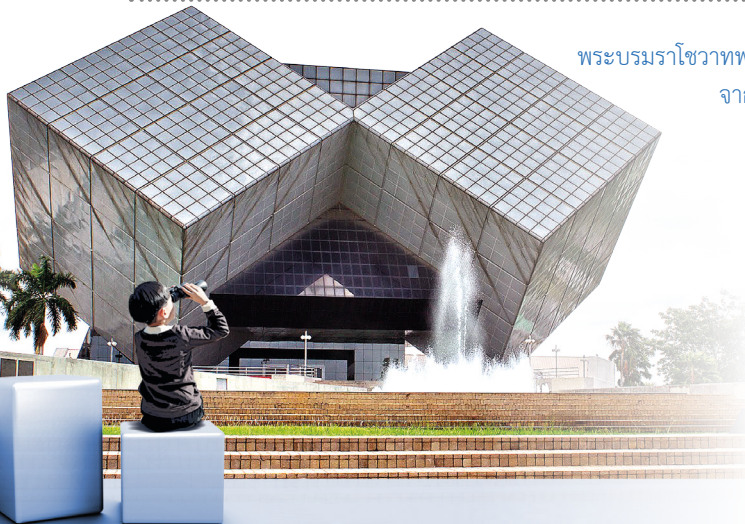
“ ในการพัฒนาประเทศนั้นจำเป็นต้องทำตามลำดับขั้นเริ่มด้วยการสร้างพื้นฐาน คือความมีกินมีใช้ของประชาชนก่อนด้วยวิธีการที่ประหยัดระมัดระวัง แต่ถูกต้องตามหลักวิชาเมื่อพื้นฐานเกิดขึ้นมั่นคงพอควรแล้ว จึงค่อยสร้างเสริมความเจริญขั้นสูงขึ้นไปตามลำดับต่อไป การถือหลักที่จะส่งเสริมความเจริญ ให้ค่อยเป็นไปตามลำดับด้วยความรอบคอบระมัดระวังและประหยัดนั้นก็เพื่อป้องกันความผิดพลาดล้มเหลว และเพื่อให้บรรลุผลสำเร็จได้แน่นอนบริบูรณ์ ”

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๑๗

ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การทุ่มเทสร้างเครื่องจักรกลอันก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นรวดเร็วและมากมาย จนอาจถึงขั้นฟุ่มเฟือย พร้อมกันนั้นก็ทำให้คนว่างงานลงเพราะถูกเครื่องจักรกลแย่งไปทำ เป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากตกต่ำทางเศรษฐกิจขึ้น เพราะคนที่ว่างงานยากจนลงและผู้ผลิตก็ขาดทุนเพราะสินค้าขายไม่ออก จึงน่าจะจะต้องดัดแปลงแนวคิดแนวปฏิบัติในการส่งเสริมความเจริญด้านอุตสาหกรรมไปบ้าง ให้สมดุลกับด้านอื่นๆ เพื่อความอยู่รอด

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๘

“ อันนี้เคยบอกว่า ความพอเพียงนี้ไม่ได้หมายความว่าทุกครอบครัว
จะต้องผลิตอาหารของตัวเองจะต้องทอผ้าใส่เอง อย่างนั้นมันเกินไป แต่ว่าในหมู่บ้าน
หรือในอำเภอจะต้องมีความพอเพียงพอสมควร บางสิ่งบางอย่าง
ที่ผลิตได้มากกว่าความต้องการ ก็ขายได้แต่ขายในที่
ไม่ห่างไกลเท่าไร ไม่ต้องเสียค่าขนส่งมากนัก ”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
เมื่อวันที่ ๕ ธันวาคม ๒๕๔๐

“

เศรษฐกิจพอเพียง... จะทำความเจริญให้แก่ประเทศได้ แต่ต้องมีความเพียร
แล้วต้องอดทน ต้องไม่ใจร้อน ต้องไม่พูดมาก ต้องไม่ทะเลาะกัน
ถ้าทำได้เข้าใจกัน เชื่อว่าทุกคนจะมีความพอใจได้

”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

“

เศรษฐกิจพอเพียงเป็นเสมือนรากฐานของชีวิต รากฐานความมั่นคงของแผ่นดิน
เปรียบเสมือนเสาเข็มที่ถูกต้องรองรับบ้านเรือนตัวอาคารไว้นั้นเอง
สิ่งก่อสร้างจะมั่นคงได้ก็อยู่ที่เสาเข็ม แต่คนส่วนมากมองไม่เห็นเสาเข็ม
และลืมเสาเข็มเสียด้วยซ้ำไป

”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

“ ถ้าไม่มีเศรษฐกิจพอเพียง เวลาไฟดับจะพังหมด จะทำอย่างไร
ที่ต้องใช้ไฟฟ้าก็ต้องแย่ไป หากมีเศรษฐกิจพอเพียง แบบไม่เต็มที่ว่าเรามีเครื่องปั่นไฟ
ก็ให้ปั่นไฟหรือดำขันโบราณกว่า มืดก็จุดเทียนคือมีทางที่จะแก้ปัญหาเสมอ
ฉะนั้น เศรษฐกิจพอเพียงนี้ก็มันเป็นขั้นๆ แต่จะบอกว่า เศรษฐกิจพอเพียงนี้
ให้พอเพียงเฉพาะตัวเองร้อยเปอร์เซ็นต์นี้เป็นสิ่งที่ทำไม่ได้จะต้องมีการแลกเปลี่ยน
ต้องมีการช่วยกันพอเพียงในทฤษฎีหลวงนี้คือให้สามารถที่จะดำเนินงานได้ ”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

“ ขอให้ทุกคนมีความปรารถนาที่จะให้เมืองไทยอยู่พอกินมีความสงบและทำงาน
ตั้งอธิษฐาน ตั้งปณิธานในทางนี้ที่จะให้เมืองไทยอยู่แบบพอกินไม่ใช่ว่าจะรุ่งเรื่องอย่างยอด
แต่มีความพอกอยู่พอกิน มีความสงบเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ถ้าเรารักษาความ
พอกอยู่พอกินนี้ได้เราก็จะยอดยิ่งยอดได้ ฉะนั้นถ้าทุกท่านซึ่งถือว่าเป็นผู้มีความคิดและมีอิทธิพล
มีพลังที่จะทำให้ผู้อื่น ซึ่งมีความคิดเหมือนกันช่วยกันรักษาส่วนรวมให้อยู่ดีกินดีพอสมควร
ขอแค่พอควรพอกอยู่พอกิน มีความสงบ ไม่ให้คนอื่นมาแย่งคุณสมบัตินี้จากเราไปได้
ก็จะเป็นของขวัญวันเกิดที่ถาวรที่จะมีคุณค่าอยู่ตลอดกาล ”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๑๗

เศรษฐกิจพอเพียงนี้ เราคิดแบบชาวบ้าน ไม่มีอะไรที่ฝรั่งเขาเรียกว่า Sophisticate มันธรรมดา ทำอะไรแบบธรรมดา ก็ดูไม่มีประโยชน์ใหญ่โตมโหฬาร แปลว่าถ้าทำแบบไม่ Sophisticate ชาวบ้านก็ทำได้ ชาวบ้านค้นพบการทำเศรษฐกิจพอเพียงด้วยตนเองก็ดีใจที่เป็นอย่างนั้น ผู้เชี่ยวชาญผู้ที่มีความรู้จะไปดูว่าชาวบ้านเขาค้นพบอะไรในเศรษฐกิจพอเพียง เมื่อได้ค้นพบว่าเขาได้จริงๆ หรือไม่จริง ถ้าได้จริงๆ ก็จะได้ติดต่อในผลงานที่ชาวบ้านได้ ซึ่งจะทำให้สามารถทำให้เศรษฐกิจพอเพียงมีประโยชน์มากขึ้น จนกระทั่งช่วยชีวิตชาวบ้านให้มีความก้าวหน้าจริงๆ ง่าย

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พระราชทานแก่คณะผู้บริหารสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำและการเกษตร
องค์การมหาชน กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๕๔

การน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง มาประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

“เศรษฐกิจพอเพียง แปลว่า Sufficiency Economy ...คำว่า Sufficiency Economy นี้ไม่มีในตำราเศรษฐกิจ จะมีได้อย่างไร เพราะว่าเป็นทฤษฎีใหม่ ...Sufficiency Economy นั้น ไม่มีในตำราเพราะหมายความว่าเรามีความคิดใหม่ และโดยที่ท่านผู้เชี่ยวชาญสนใจ ก็หมายความว่าเราก็สามารถที่จะไปปรับปรุง หรือไปใช้หลักการเพื่อที่จะให้เศรษฐกิจของประเทศและของโลกพัฒนาดีขึ้น”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาชี้ถึงแนวการดำรงอยู่ และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกๆระดับ ตั้งแต่ระดับ ครอบครัว ชุมชน จนถึงรัฐ ทั้งในการพัฒนาและบริหาร ประเทศให้ดำเนินไปในทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนา เศรษฐกิจเพื่อให้ก้าวทันต่อโลกยุคโลกาภิวัตน์

ความพอเพียง หมายถึง ความพอประมาณ ความมีเหตุผล รวมถึงความจำเป็นที่จะต้องมีระบบภูมิคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควรต่อการมีผลกระทบใด ๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายนอกและภายใน ทั้งนี้ จะต้องอาศัยความรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังอย่างยิ่ง ในการนำวิชาการต่างๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการทุกขั้นตอน ขณะเดียวกันจะต้องเสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนในชาติ โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่ของรัฐ นักทฤษฎี และนักธุรกิจให้มีสำนึกในคุณธรรมความซื่อสัตย์สุจริต และให้มี

ความรู้ที่เหมาะสม ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติ ปัญญา และความรอบคอบ เพื่อให้สมดุลและพร้อมต่อการรองรับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและกว้างขวางทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมจากโลกภายนอกได้เป็นอย่างดี

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นปรัชญาที่ยึดหลักทางสายกลาง ที่ชี้แนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติของประชาชนในทุกระดับให้ดำเนินไปในทางสายกลาง มีความพอเพียง และมีความพร้อมที่จะจัดการต่อผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง โดยคำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล และการสร้างภูมิคุ้มกันที่ดีในตัว ตลอดจนการใช้ความรู้ ความรอบคอบ และคุณธรรมประกอบการวางแผน การตัดสินใจและการกระทำต่างๆ **ความพอประมาณ** หมายถึง ความพอดี ที่ไม่มากและไม่น้อยจนเกินไป ไม่เบียดเบียนตนเองและผู้อื่น เช่น การผลิตและการบริโภคที่พอประมาณ **ความมีเหตุผล** หมายถึง การใช้หลักเหตุผลในการตัดสินใจเรื่องต่างๆ โดยพิจารณาจากเหตุปัจจัยที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ **การมีภูมิคุ้มกันที่ดี** หมายถึง การเตรียมตัวให้พร้อมรับต่อผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงรอบตัว ปัจจัยเหล่านี้จะเกิดขึ้นได้นั้น จะต้องอาศัยความรู้ และคุณธรรมเป็นเงื่อนไขพื้นฐาน กล่าวคือ เงื่อนไขความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ ความรอบคอบ และความระมัดระวังในการดำเนินชีวิตและการประกอบการงาน ส่วนเงื่อนไขคุณธรรม คือ การยึดถือคุณธรรมต่างๆ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความอดทน ความเพียร การมุ่งต่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

เศรษฐกิจพอเพียงไม่ใช่การหยุดอยู่กับที่ แต่เศรษฐกิจพอเพียงใช้ได้กับทุกกลุ่มบุคคล ชุมชน มีความเป็นพลวัตสามารถพัฒนาได้ตามเหตุผลให้เหมาะสมกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป กล่าวสรุปคือ เศรษฐกิจพอเพียงมี ๓ ระดับ คือ

ระดับที่หนึ่ง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงบนพื้นฐานที่เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว

ระดับที่สอง เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวหน้า คือ ยกกระดับความพอเพียงเป็นระดับกลุ่ม มีการรวมตัวทั้งความคิด ความร่วมมือ ความช่วยเหลือส่วนรวม รักษาผลประโยชน์ภายในชุมชน มีการเรียนรู้แลกเปลี่ยนสร้างความเข้มแข็งในชุมชน

ระดับที่สาม เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบก้าวไกล ระดับสร้างเครือข่าย เน้นความร่วมมือระหว่างชุมชนกลุ่ม องค์กร เอกชน หรือธุรกิจภายนอก โดยประสานงานให้ได้รับประโยชน์ร่วมกันทุกฝ่าย

เศรษฐกิจพอเพียง : เป็นเครื่องมือรับการเปลี่ยนแปลง

เศรษฐกิจพอเพียงจึงเป็นหลักคิด หลักปฏิบัติ เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันและความเข้มแข็งในตัวบุคคลและชุมชน แบ่งเป็น ๔ ด้าน คือ

๑. ด้านเศรษฐกิจ

๒. ด้านสังคม

๓. ด้านสิ่งแวดล้อม

๔. ด้านวัฒนธรรม

๑. ด้านเศรษฐกิจ	ฐานะการเงิน / เศรษฐกิจของชุมชน / ใช้จ่ายอย่างคุ้มค่า / ประหยัด
๒. ด้านสังคม	การศึกษา / สุขภาพ / ศาสนาหรือศีลธรรม
๓. ด้านสิ่งแวดล้อม	การทำมาหากิน / รักษาสุขภาพ / กำจัดขยะ / ทรัพยากรธรรมชาติ
๔. ด้านวัฒนธรรม	การใช้ภาษาไทย / มารยาทไทย / ขนบธรรมเนียมประเพณี / ศิลปกรรม

เศรษฐกิจพอเพียงสามารถประยุกต์ใช้กับการดำเนินชีวิต เพื่อให้บังเกิดความมั่นคงยั่งยืนทั้งต่อตนเอง สังคม และประเทศชาติ โดยมีแนวทางดังนี้

<p>๑. ด้านจิตใจ</p>	<p>มีจิตใจเข้มแข็ง พึ่งตนเองได้ / มีจิตสำนึกที่ดี / เอื้ออาทรประนีประนอม / นึกถึงผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก</p>
<p>๒. ด้านสังคม</p>	<p>ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน / รู้รักสามัคคี / สร้างความเข้มแข็งให้ครอบครัวและชุมชน</p>
<p>๓. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม</p>	<p>รู้จักใช้และจัดการอย่างฉลาดและรอบคอบ / เลือกใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดความยั่งยืนสูงสุด</p>
<p>๔. ด้านเทคโนโลยี</p>	<p>รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการและสภาพแวดล้อม (ภูมิสังคม) / พัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาชาวบ้านเองก่อน / ก่อให้เกิดประโยชน์กับคนหมู่มาก</p>

ตัวอย่างความสำเร็จ
ของเศรษฐกิจพอเพียง

๑. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตร

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นกรอบแนวคิดที่ชี้บอกหลักการและแนวทางปฏิบัติของทฤษฎีใหม่ หรือเกษตรทฤษฎีใหม่ เป็นตัวอย่างการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงในทางปฏิบัติของเกษตรกรรายย่อย เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ และมีภูมิคุ้มกันในตัวเอง ทำให้มีความมั่นคงในการดำรงชีวิต

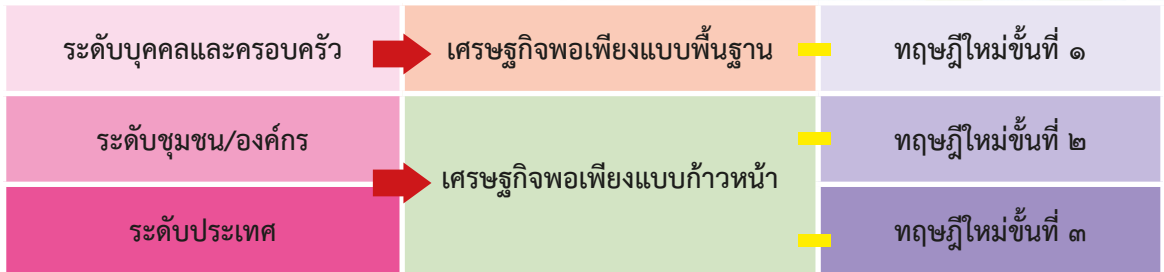
ทฤษฎีใหม่ นี้จะขยายขึ้นไปได้อาจจะทั่วประเทศ แต่ต้องช้าๆ เพราะว่าจะต้องเปลี่ยนแปลง สั้นเปลืองค่าใช้จ่ายไม่ใช่น้อยๆ แต่ว่าค่อยๆ ทำ และเมื่อทำแล้วก็นึกว่าเป็นวิธีการอย่างหนึ่งที่จะทำให้ประชาชนมีกินแบบอัทภาพ คืออาจไม่รวยมากแต่พอกินไม่ออดอยาก ฉะนั้นก็นึกว่าทฤษฎีใหม่นี้ คงมีประโยชน์ได้ แต่ต้องทำด้วยความระมัดระวัง

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๓๗

ทฤษฎีใหม่ เป็นเครื่องมือการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรมที่เข้าใจง่ายที่สุด เป็นการบริหารจัดการที่ดิน และน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อเป้าหมายในการพึ่งพาตนเอง ให้มีความพออยู่พอกินในครัวเรือน และพัฒนาไปสู่ชุมชน พร้อมกับการขยายเครือข่ายไปในระดับเศรษฐกิจของประเทศต่อไป

การพัฒนาเกษตรทฤษฎีใหม่ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มี ๓ ขั้น คือ

ขั้นที่ ๑ ทฤษฎีใหม่ขั้นต้น ฟังตนเอง

เป็นเศรษฐกิจพอเพียงแบบพื้นฐานที่เน้นความพอเพียงในระดับบุคคลและครอบครัว โดยเริ่มต้นจากการมุ่งแก้ปัญหาของเกษตรกรที่มีน้ำไม่เพียงพอสำหรับการเกษตร ให้ความสำคัญในการจัดสรรที่ดินการเกษตรและที่อยู่อาศัย โดยแบ่งพื้นที่ออกเป็น ๔ ส่วน ตามอัตราส่วน ๓๐:๓๐:๓๐:๑๐ คือ พื้นที่ส่วนที่หนึ่งประมาณ ๓๐% ให้ขุดสระเก็บกักน้ำ เพื่อใช้เก็บกักน้ำฝนในฤดูฝนและใช้เสริมการปลูกพืชในฤดูแล้ง ตลอดจนการเลี้ยงสัตว์น้ำและพืชน้ำต่างๆ พื้นที่ส่วนที่สองประมาณ ๓๐% ให้ปลูกข้าวในฤดูฝน เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวันในครัวเรือนให้เพียงพอตลอดปี เพื่อตัดค่าใช้จ่ายและสามารถพึ่งตนเองได้ พื้นที่ส่วนที่สามประมาณ ๓๐% ให้ปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น พืชผัก พืชไร่ พืชสมุนไพร ฯลฯ เพื่อใช้เป็นอาหารประจำวัน หากเหลือบริโภคก็นำไปจำหน่าย และพื้นที่ส่วนที่สี่ประมาณ ๑๐% ใช้เป็นที่อยู่อาศัย เลี้ยงสัตว์ และโรงเรือนอื่นๆ การเกษตรทฤษฎีใหม่ในขั้นนี้ จึงเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในระดับครอบครัว แต่เกษตรกรส่วนใหญ่อาจไม่สามารถเริ่มต้นในขั้นตอนนี้ได้ และอาจจำเป็นต้องพึ่งหน่วยงานต่างๆ จะต้องจัดความช่วยเหลือเพื่อสนับสนุนเกษตรกรในเบื้องต้นให้มีความรู้ความเข้าใจและมีความพร้อมในการปฏิบัติตามแนวพระราชดำริเกษตรทฤษฎีใหม่ต่อไป

ขั้นที่ ๒ ทฤษฎีใหม่ขั้นกลาง ฟังฟังกัน

เมื่อเกษตรกรได้เริ่มต้นปฏิบัติตามเกษตรทฤษฎีใหม่ขั้นต้นแล้ว มีความพอเพียง และความมั่นคงในขั้นพื้นฐานระดับหนึ่งแล้ว ในขั้นตอนต่อมาจึงเป็นเรื่องของการรวมกลุ่ม ช่วยเหลือเกื้อกูลกันระหว่างเพื่อนบ้าน ชุมชน ร่วมมือในการผลิต การตลาด การขายผลผลิต การร่วมกันดูแลชุมชน สวัสดิการ จัดตั้งกองทุน รวมไปถึงการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม วัฒนธรรม การส่งเสริมจริยธรรม และคุณธรรมอันดี เกิดความรู้รักสามัคคีขึ้นในชุมชน และร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งและมั่นคงต่อไป

ขั้นที่ ๓ ทฤษฎีใหม่ขั้นก้าวหน้า ฟังพาอาศัย

กลุ่มเกษตรกรที่ได้ดำเนินการตามทฤษฎีใหม่ในขั้นกลาง จนประสบความสำเร็จ เบื้องต้น อาจก้าวเข้าสู่ขั้นก้าวหน้า โดยการประสานความร่วมมือกับองค์กรอื่นๆ ในระดับประเทศ เพื่อยกระดับการทำธุรกิจ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของเกษตรกร เช่น การทำความร่วมมือกับธนาคาร เพื่อนำเงินมาลงทุนในธุรกิจ หรือการทำข้อตกลงกับบริษัท เพื่อขายผลผลิตให้ได้ในราคาสูง เพราะมีการรวมผลผลิต สามารถต่อรองราคาได้ ขณะเดียวกันเอกชนก็ได้ผลผลิตที่มีคุณภาพในราคาที่เหมาะสม และสามารถจัดจำหน่าย และพัฒนาการทำธุรกิจไปสู่ระดับประเทศและระดับโลกต่อไป ภายใต้ภูมิคุ้มกันที่เหมาะสมอันจะสร้างความมั่นคงและมั่งคั่งได้ต่อไป

ตัวอย่างความสำเร็จด้านเกษตรทฤษฎีใหม่

จากการน้อมนำแนวทางพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้กับเกษตรกรในการทำการเกษตรตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ทำให้เกษตรกรทั่วประเทศประสบผลสำเร็จ โอกาสนี้ สำนักงาน กปร. จึงได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการประกวด เพื่อค้นหาตัวอย่างความสำเร็จจากการน้อมนำแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งสามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ในการดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรทฤษฎีใหม่ให้แก่สาธารณชนได้นำไปศึกษาและเรียนรู้แนวทางที่ชัดเจนโดยมีตัวอย่าง ดังนี้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคเหนือ			
๑) นายบุญเป็ง จันต๊ะภา	๔๕ หมู่ ๑๑ บ้านห้วยก้างปูล้าน ตำบลไม้ยา อำเภอพญาเม็งราย จังหวัดเชียงราย	๐๘๙-๕๕๙-๒๑๗๑	เดิมทำนาอยู่คนเดียวมีหนี้สิน ยิ่งทำก็ยิ่งจน ยิ่งมีหนี้เพิ่มขึ้น จึงเริ่มทำเกษตรผสมผสาน โดยเลี้ยงปลานิล ปลาตูกในนาข้าว เลี้ยงไก่ หมู กระบือ ปลูกพืชผักสวนครัวและไม้ผล
๒) นางเปรี๊ยะจันทร์ ต๊ะตันยาง	๑๑๙ หมู่ ๙ บ้านสันทราย ตำบลเชียงเคี่ยน อำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย ๕๗๒๓๐	๐๘๑-๗๐๖-๙๖๘๗	เคยทำเกษตรเชิงเดี่ยวแต่ไม่ประสบความสำเร็จ เหลือเงินน้อยมาก เป็นหนี้และสุขภาพแย่งเนื่องจากการใช้สารเคมีจึงตระหนักถึงพิษภัยของสารเคมีเลยหันมาทำเกษตรแบบผสมผสานแล้วเลิกใช้สารเคมี แม้ผลตอบแทนระยะแรกจะน้อยแต่สบายใจเห็นได้ชัดว่าระบบนิเวศในสวนดีขึ้นมา สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข
๓) นายประพันธ์ ศรีสุวรรณ	๑๒/๕ หมู่ ๑ บ้านนาสาร ตำบลบ้านปิน อำเภอลอง จังหวัดแพร่	๐๘๕-๒๕๒-๒๘๓๕	ใช้ประสบการณ์ในการเรียนรู้ที่จะทำงาน และรู้ว่าอะไรควรทำ อะไรไม่ควรทำ และจะไม่ทำอะไรเกินความสามารถของตนเอง มีความพร้อมที่จะเผชิญปัญหาและเหตุการณ์หรือผลกระทบที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคใต้			
๑) นายสมชาย นิลอนันต์	๑๐๑ หมู่ ๑ ตำบลช้างขวา อำเภอกาญจนดิษฐ์ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ๘๔๑๖๐	๐๘๙-๕๙๒-๑๗๖๔	ใจรักงานด้านการเกษตรมาตั้งแต่อดีต ทำรายได้เลี้ยงครอบครัว ไม่ต้องรับจ้าง ขายแรงงานนอกพื้นที่
๒) นายพิชัย แก้วจันทร์	๗๒/๓ หมู่ที่ ๑ บ้านยูโป อำเภอเมือง จังหวัดยะลา ๙๕๐๐๐	๐๘๑-๓๘๘-๕๑๖๑	ทำเกษตรทฤษฎีใหม่อย่างครบถ้วน และยึดมั่นในวิถีพอเพียง ความขยัน หมั่นเพียร พึ่งพาตนเอง มีน้ำใจต่อ สาธารณะ ชุมชน และผู้อื่น
ภาคกลางและภาคตะวันออก			
๑) นายณรงค์ บัวสี	๘ หมู่ ๑๔ แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพมหานคร	๐๘๗-๓๕๗-๖๔๔๔	การทำเกษตรอย่างเดียวทำให้ตนเอง และครอบครัวประสบปัญหาขาดทุน เนื่องจากบางปีผลผลิตออกมากทำให้ ราคาตกต่ำไม่คุ้มค่างับการลงทุน จึงได้ ปรับปรุงพื้นที่ในแปลงเกษตรของตนเอง ให้มีการทำการเกษตรหลากหลาย
๒) นายยวง เขียวนิล	๙๑/๑ หมู่ ๗ บ้านราษฎร์นิยม คลองลากค้ออัน	๐๘๑-๙๒๙-๙๑๕๙	ได้ศึกษาดูงานที่วัดมงคลชัยพัฒนา และที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทราย เดินตามแนวพระราชดำริโดยยึดหลัก

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
	ตำบลราชบุรีนิคม อำเภอไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๕๐		มีชมรมมาปฏิบัติ คือการเดินทาง สายกลาง และหลักความไม่ประมาท พร้อมใช้หลักธรรมแห่งความสำเร็จ คือ อิทธิบาท ๔
๓) นายปรีชา เหมกรณ์	๕๕ หมู่ที่ ๙ บ้านคลองสิบสาม แขวงคลองสิบสอง เขตหนองจอก กรุงเทพฯ ๑๐๕๓๐	๐๗๙-๘๘๖-๐๙๘๓	มีนาข้าว ใช้น้ำจากระบบชลประทาน และสระเก็บน้ำ ปลูกมะพร้าว น้ำหอม ปลูกพืชผัก ๔ ชั้น มะนาว มะยงชิด พืช ผักสวนครัว เลี้ยงเป็ดไข่ ปลา ผลิตปุ๋ย ใช้เอง เก็บเมล็ดพันธุ์ไว้ใช้เองทั้งหมด
๔) นายสำรอง แดงพลับ	๖๙/๑ หมู่ ๔ บ้านหนองเขื่อน ตำบลไร่ใหม่พัฒนา อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๒๐	๐๘๙-๐๗๖-๔๓๒๕	มีพื้นที่ในการทำนาข้าว ปลูกข้าวโพด ปลูกมะม่วง พืชผักสวนครัว เน้นการ บริโภคในครัวเรือนก่อนนำขาย ทำปุ๋ย หมักไว้ใช้เอง ผลิตน้ำส้มควันไม้กำจัด ศัตรูพืช พอใจในสิ่งที่ตนมี ใช้จ่ายต้องมี เหตุผล ไม่ใช่จ่ายเกินตัว ประหยัดรู้จัก กินรู้จักใช้
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
๑) นางพิมพ์ โถตันคำ	๙๓ หมู่ ๑๙ บ้านนาขาม ตำบลนาม่อง อำเภอกุดบาก จังหวัด สกลนคร ๔๗๑๘๐	๐๘๐-๗๔๘-๓๑๓๓	ครอบครัวเกิดภาระหนี้สินและขาดความ อบอุ่น พึ่งพาตนเองไม่ได้จึงตัดสินใจ ทำการเกษตรทฤษฎีใหม่เพื่อครอบครัว พออยู่พอกิน

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
๒) นายบุญแทน เหลาสุพะ	๑๐๔ หมู่ที่ ๑๓ บ้านห้วยม่วง ตำบลนาดินดำ อำเภอเมือง จังหวัดเลย ๔๒๐๐๐	๐๘๓-๓๔๖-๐๒๘๗	ใช้ธรรม ๔ ข้อ คือ ทำงานไม่เกียจคร้าน ประหยัดอดทน ใช้จ่ายแต่พอดี และ อดออมในรายได้ ทุกคนในครอบครัว อยู่กันอย่างปรองดอง มุ่งเน้นให้ทุกคน ประพฤติตนเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น
๓) นายจันทร์ที ประทุมภา	๑๓๘ หมู่ ๖ บ้านโนนวัง ตำบลลาดไทร อำเภอชุมพวง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๒๗๐	๐๘๙-๙๔๘-๔๗๓๗	เริ่มทำทฤษฎีใหม่ เมื่อปี ๒๕๔๑ ในพื้นที่ ๒๒ ไร่ โดยแบ่งทำแปลงปลูกข้าว ๑๐ ไร่ ขุดสระน้ำ ๓ บ่อ ที่พักอาศัย เนื้อที่ ๒ ไร่ นอกนั้นปลูกพืชผสมผสาน ฟังฟังอิงด้วย “ระบบวนเกษตร” โดยนำเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้ในการดำเนินชีวิต จาก การที่เคยประสบภาวะหนี้สินจนต้องนำ ทรัพย์สินออกขาย และต้องไปรับจ้างที่ มาเลเซีย แต่ด้วยความอดทน และวิริยะ อุตสาหะ จึงใช้หนี้ได้หมดและไถ่ที่นาคืน มาได้ จากนั้นก็ได้เริ่มทำการเกษตรด้วย กำลังของตนเอง ดำรงตนอย่างสมถะ ไม่ โลภมาก โดยใช้ประโยชน์ในพื้นที่อย่าง หลากหลาย มีการวางแผนการปลูกพืชให้ มีกินตลอดปี รวมทั้งปลูกผัก “ทุกอย่างที่ เขาซื้อกิน” และนำออกขาย ทำให้ มีรายได้ทุกวัน

ตัวอย่างความสำเร็จด้านกลุ่มเกษตรกรทฤษฎีใหม่

นอกจากเกษตรกรที่ดำเนินชีวิตตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในระดับบุคคล เรียกว่า ทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๑ หรือขั้นแรก แล้วได้รวมกลุ่มกันดำเนินตามพระราชดำริทฤษฎีใหม่ขั้นที่ ๒ หรือขั้นกลาง ซึ่งมีตัวอย่างความสำเร็จที่จะนำมาเป็นตัวอย่าง ดังนี้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคเหนือ			
๑) กลุ่มเกษตรกรทำสวนบ้านถ้ำ	๒๖๒ หมู่ที่ ๕ ตำบลบ้านถ้ำ อำเภอดอกคำใต้ จังหวัดพะเยา ๕๖๑๒๐	ประธานกลุ่ม นายอินทวน เครือบุญ ๐๘๑-๐๒๓-๘๓๕๐	รวมกลุ่มเพื่อผลิตปุ๋ยอินทรีย์/ข้าวกล้องอินทรีย์ ปล่อยสินเชื่อให้สมาชิกกู้ยืมช่วยเหลือสมาชิกให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น พึ่งตนเองได้
๒) กลุ่มศูนย์เครือข่ายปราชญ์ชาวบ้านเกษตรยั่งยืน	๕๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลศรีเมืองชุม อำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย ๕๗๑๓๐	ประธานกลุ่ม นางพรรณพิมล ปันคำ ๐๘๑-๐๒๕-๕๕๕๘	มีการจัดตั้งโรงเรียนชาวนา เพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะการสร้างและพัฒนาความรู้แก่เกษตรกร มีการเรียนรู้ร่วมกัน ทำนาไร้สารพิษ การทำจุลินทรีย์เพื่อป้องกันและกำจัดเชื้อราในดิน การทำสารสกัดสมุนไพร
ภาคกลางและภาคตะวันออก			
๑) กลุ่มผลิตภัณฑ์ข้าวที่บ้านไทรใหญ่	๑๙/๔ หมู่ที่ ๕ ถนนเลียบบคลองขุนศรี ตำบลไทรใหญ่ อำเภไทรน้อย จังหวัดนนทบุรี ๑๑๑๕๐	ประธานกลุ่ม นายสมชาย นกรอด ๐๘๖-๓๑๙-๗๕๘๔	ทำนาข้าว สวนผลไม้ ผักสวนครัว ใช้จากระบบชลประทาน โดยใช้ระบบหมุนเวียนจากบ่อปลาสู่อ่างนาและร่องสวน ทำปุ๋ยน้ำชีวภาพโดยใช้เศษเหลือจากผลไม้ ผัก ในสวนเพื่อฉีดพ่น

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
๑) กลุ่มเกษตรกรกรรมยั่งยืน	๔๓ หมู่ที่ ๒ บ้านดอนแดง ตำบลศรีสุข อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม ๔๔๑๕๐	ประธานกลุ่ม นายคำพันธุ์ เหล่าวงษ์ ๐๘๙-๖๑๘-๔๐๗๕	มีการรวมกันขายผลผลิตต่อสมาชิก จัดตลาดนัดจำหน่ายผลผลิตของกลุ่ม มีการระดมหุ้นสัจจะสมาชิกเงินออม การทำแปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ของสมาชิกกลุ่ม จะปฏิบัติตามรูปแบบที่กลุ่มกำหนด จัดพื้นที่แปลงเกษตรให้เหมาะสมกับพื้นที่ มีความหลากหลายทางชีวภาพ
๒) กลุ่มข้าวคุณค่า ชวานาคุณธรรม	๘๐ หมู่ที่ ๘ ตำบลกระเจาย อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ๓๕๑๕๐	ประธานกลุ่ม นายวิจิตร บุญสูง ๐๔๕-๗๙๕-๐๔๘	มีการบริหารกลุ่มที่ชัดเจน สมาชิกที่เข้าร่วมโครงการต้องยึดหลักการพึ่งตนเอง มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ต้องยึดมั่นในหลักของศีล ๕ ต้องมีความรู้กระบวนการจัดการหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อรักษาคุณภาพข้าวให้ได้ตามมาตรฐาน

๒. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาคประชาชนทั่วไป

“ คำว่าพอเพียงมีความหมายอีกอย่างหนึ่ง มีความหมายกว้างออกไปอีก ไม่ได้หมายถึงการมีพอสำหรับใช้เองเท่านั้น แต่มีความหมายว่าพอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ถ้าใครได้มาอยู่ที่นี้ ในกาลานี้ เมื่อ เท่าไร ๒๐ - ๒๔ ปี เมื่อปี ๒๕๑๗ ๒๕๑๗ ถึง ๒๕๔๑ นี้ ก็ ๒๔ ปี ใช่ไหม วันนั้นได้พูดว่า เราควรระงับปฏิบัติให้พอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ก็แปลว่าเศรษฐกิจพอเพียงนั่นเอง ถ้าแต่ละคนพอมีพอกินก็ใช้ได้ ยิ่งถ้าทั้งประเทศพอมีพอกินก็ยิ่งดี...ให้พอเพียงนี้ก็หมายความว่า มีกินมีอยู่ ไม่ฟุ่มเฟือย ไม่หรูหราก็ได้ แต่ว่าพอ แม้บางอย่างอาจดูฟุ่มเฟือยแต่ถ้าทำให้มีความสุข ถ้าทำได้ก็สมควรที่จะทำ สมควรที่จะปฏิบัติ อันนี้ก็ความหมายอีกอย่าง ของเศรษฐกิจหรือระบบพอเพียง...”

พระราชดำรัสเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๔ ธันวาคม ๒๕๔๑

เศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน คือ บุคคลที่มีความประพฤติดี มีคุณธรรม และดำเนินชีวิตประจำวันตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง โดยใช้หลักการพึ่งตนเอง ๕ ประการ ดังนี้

๑. **ด้านจิตใจ** ทำตนเองให้เป็นที่พึ่งของตนเองมีจิตใจที่เข้มแข็ง มีจิตสำนึกที่ดี มีจิตใจเอื้ออาทร ประณีประนอม ซื่อสัตย์สุจริต เป็นประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้ง

๒. **ด้านสังคม** ต้องช่วยเหลือเกื้อกูลกัน เชื่อมโยงกันเป็นเครือข่ายชุมชนที่แข็งแรง เป็นอิสระ

๓. **ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ให้ใช้และจัดการอย่างฉลาดพร้อมทั้งการเพิ่มมูลค่า โดยให้ยึดหลักการของความยั่งยืนและเกิดประโยชน์สูงสุด

๔. **ด้านเทคโนโลยี** จากสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงรวดเร็ว เทคโนโลยีที่เข้ามาใหม่มีทั้งดีและไม่ดี ต้องแยกแยะบนพื้นฐานของภูมิปัญญาชาวบ้าน เลือกใช้เฉพาะที่สอดคล้องกับความต้องการของสภาพแวดล้อม ภูมิประเทศ สังคมไทย และควรพัฒนาเทคโนโลยีจากภูมิปัญญาของเราเอง

๕. **ด้านเศรษฐกิจ** แต่เดิมนักพัฒนามักมุ่งที่การเพิ่มรายได้ และไม่มี การมุ่งที่การลดรายจ่าย ในเวลาเช่นนี้จะต้องปรับทิศทางใหม่ คือ จะต้องมุ่งลดรายจ่ายก่อนเป็นสำคัญ และยึดหลักพออยู่พอกินพอใช้ และสามารถอยู่ได้ด้วยตนเองในระดับเบื้องต้น

ตัวอย่างความสำเร็จด้านประชาชนทั่วไป

การใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสำหรับประชาชน มีประชาชนจากทั่วประเทศสามารถประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปฏิบัติจนกระทั่งทำให้ตนเองมีชีวิตที่มั่นคง มีครอบครัวอบอุ่น ซึ่งมีตัวอย่างประชาชนที่ดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคเหนือ			
๑) นายสมมาตร บุญฤทธิ์	๗๖ หมู่ ๘ บ้านศรีวิไล ถนนกำแพงเพชร- พิจิตร ตำบลมหาชัย อำเภอไทรงาม จังหวัดกำแพงเพชร	๐๘๖-๒๐๗-๑๒๘๕	การดำเนินชีวิตตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง คือ สิ่งที่ชี้นำหลักของความพอประมาณ ความมีเหตุผล การมีระบบภูมิคุ้มกันที่ดี ในการป้องกันผลกระทบใดๆ อันเกิดจากการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอก ซึ่งต้องอาศัยกรอบแห่งความรู้คู่การเป็นผู้มีคุณธรรม ประจําใจและการปฏิบัติ
๒) นายสุพจน์ โคมณี	๓๓ หมู่ที่ ๕ บ้านหนองข่อย ตำบลหนองกระเจา อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ๖๐๑๒๐	๐๘๑-๐๔๑-๐๙๑๑	เดิมทำการเกษตรเชิงเดี่ยวและทำปริมาณมาก ทำให้มีปัญหาทั้งการผลิต การตลาด และภัยธรรมชาติ เป็นผลให้เกิดหนี้สินจึงได้เริ่มหันมาดำเนินชีวิตตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จากการใช้เข้าร่วมโครงการ “โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่” และได้เปลี่ยนความคิดทำเกษตรเพื่อขายมาเป็นเพื่อพอยู่พอกิน หากเหลือค้อยนำไปขาย ไม่คิดแข่งกับใคร ทำไปตามกำลังของตนเองบนความพอใจ และให้ตนเองมีความสุข

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
๓) นายผล มีศรี	๑๓๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลภูซาง อำเภอภูซาง จังหวัดพะเยา ๕๖๐๐๐	๐๕๔-๕๖๕-๓๙๑ ๐๘๑-๑๗๔-๙๕๒๘	ดำเนินงานเกษตรผสมผสาน มีแนวคิด ว่าถ้าทำมากก็ลงทุนมาก ผลผลิตแม้จะ ได้มากแต่เงินทุนก็จะสูง ดังนั้น มุ่งขาย ตลาดท้องถิ่นในหมู่บ้าน ทำให้ไม่ต้อง เสียค่าใช้จ่ายในการขนส่งและการผลิต วางแผนการผลิตตามความต้องการของ ตลาดในท้องถิ่น
ภาคใต้			
๑) นายสมพงษ์ พรผล	๕๕/๑ หมู่ที่ ๒ บ้านท่าอยู่ อำเภอตะกั่วทุ่ง จังหวัดพังงา ๘๒๑๓๐	๐๘๙-๕๙๓-๘๑๙๓ ๐๘๙-๑๒๓-๑๕๘๙	มีครอบครัวที่อบอุ่น สร้างฐานะจาก ความยากจน ประพฤติปฏิบัติตามแนว ของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยนำ หลักธรรมของมัชฌิมาปฏิปทา (ทางสาย กลาง) มาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตและ ครอบครัวได้อย่างลึกซึ้ง เสียสละให้พื้นที่ ทำกินจัดตั้งโรงงานผลิตยางแผ่นคุณภาพ ดี ชั้น ๑ พร้อมกับเป็นสถานที่ประมูล ราคายางแผ่นของชุมชน และเป็นศูนย์ เรียนรู้ของชุมชนในพื้นที่ของตนเอง

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง			
๑) นายวิชัย สุวรรณไตร	๕๗ หมู่ ๘ บ้านหลุมมะขาม ตำบลหนองไม้แก่น อำเภอแปลงยาว จังหวัดฉะเชิงเทรา	๐๙๔-๘๖๑-๙๒๐๕	กินทุกอย่างที่ปลูก ปลูกทุกอย่างที่กิน ทำเท่าที่ทำได้ นำหลักการ ๕ รู้ คือ รู้ตนเอง รู้ปัญหา รู้ทรัพยากร รู้การจัดการ รู้การวางแผนชีวิต มาวิเคราะห์อดีต ของตนเอง ได้เห็นสภาพการประกอบ อาชีพของตนเอง ดังนั้น จึงเลิกทำไร มันสำปะหลังอย่างเด็ดขาด หันมาปลูกป่า นำผลผลิตในป่ามาเป็นอาหาร และ ยารักษาโรค เมื่อเหลือจึงนำออกขาย นำมา จัดตั้งธนาคารชุมชน หันมาใช้ชีวิตแบบ พึ่งตนเอง
๒) นายประมาณ ประสงค์สันติ	๖๑/๑๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลชะแล อำเภอลำลูกกา จังหวัดกาฬสินธุ์ ๗๑๑๘๐	๐๘๗-๙๐๓-๐๙๑๒	เริ่มทำการเกษตรเพื่อที่จะได้ผลผลิต มากๆ จึงใช้สารเคมีเต็มที่เพื่อวัดผลผลิต ทำให้ประสบกับปัญหายิ่งทำยิ่งเป็นหนี้ จึงได้เลิกและหันมายึดแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง ทำให้ตนเองมีความภาคภูมิใจ ในการประกอบอาชีพมากขึ้น เน้นการ เพาะปลูกอย่างพอเพียง มีรายได้เพียงพอ กับครอบครัวก็พอแล้ว

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
๑) นายแสนหมั่น อินทรไชย	๒๗ หมู่ ๑ บ้านถ่อนนาลับ ตำบลถ่อนนาลับ อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี	๐๘๖-๑๖๗-๘๕๒๔	การดำเนินชีวิตตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือการใช้ชีวิตแบบพอมีพอกิน ไม่สร้างความเดือดร้อนให้คนอื่น มีความสุขกับชีวิตที่เป็นอยู่ มีน้อยใช้น้อย มีมากใช้น้อย รู้จักแบ่งปันให้คนอื่น ใช้ชีวิตไม่ประมาท รอบคอบ รู้จักเก็บออม มีคุณธรรมในการใช้ชีวิต มีเหตุผลมีปัญญา ในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น เมื่อเราพอเพียงแล้ว สามารถช่วยเหลือผู้อื่นได้ ทำวันนี้ให้ดีที่สุด ตั้งมั่นในการงานที่ กำลังทำไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น
๒) นายสุนัน เผ้าหอม	๑๒๒ หมู่ ๕ บ้านหม้อ ตำบลคูคำ อำเภอซำสูง จังหวัดขอนแก่น ๔๐๑๗๐	๐๘๐-๑๘๖-๘๖๑๗	ทำนาและทำสวนผักปลอดภัยจากสารพิษ ดำรงชีพอย่างไม่ประมาท รู้จักพัฒนาตนเอง จากการสังเกต เรียนรู้ พัฒนา ความรู้ไปเรื่อยๆ พัฒนาอาชีพเดิมต่อยอดสู่อาชีพใหม่
๓) นายทวี ประหา	๑๑๕ หมู่ที่ ๑๖ บ้านสุขสวัสดิ์ ตำบลกกตูม อำเภอดงหลวง จังหวัดดุกดาหาร ๔๙๑๔๐	๐๘๐-๐๕๙-๓๒๔๓	เริ่มบุกเบิกพื้นที่ในพื้นที่โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำห้วยบางทรายตอนบน ทำเกษตรทฤษฎีใหม่ โดยเน้น “ให้คนปลูกทุกอย่างที่กินได้ และรักลูกให้ปลูกผัก” เป็นผู้รู้และเข้าใจตนเอง ไม่ผลัดอะไรในปริมาณที่มากเกินไป ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ใช้สิ่งรอบตัวให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในระดับชุมชน

“เศรษฐกิจพอเพียงนั้น เขาตีความว่าเป็นเศรษฐกิจชุมชน
หมายความว่าให้พอเพียงในหมู่บ้านหรือในท้องถิ่น ให้สามารถที่จะมีพอกิน
เริ่มด้วยพอมีพอกิน พอมีพอกินนี้ได้พูดมาหลายปี สิบกว่าปีมาแล้วให้พอมีพอกิน
แต่ว่าพอมีพอกินนี้เป็นเพียงเริ่มต้นของเศรษฐกิจ เมื่อปีที่แล้วบอกว่า ถ้าพอมีพอกิน
คือพอมีพอกินของตัวเองนั้น ไม่ใช่เศรษฐกิจพอเพียง เป็นเศรษฐกิจสมัยหิน
สมัยหินนั้นเป็นเศรษฐกิจพอเพียงเหมือนกัน แต่ว่าค่อยๆ พัฒนาขึ้นมา ”

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา
ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต วันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในชุมชนเศรษฐกิจพอเพียง สรุปได้ดังนี้

ความพอประมาณ <ul style="list-style-type: none"> - การวิเคราะห์ถึงศักยภาพของชุมชน ปฏิบัติตามหลักการพึ่งตนเอง - ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในชุมชนมาใช้ในการพัฒนาชุมชน 	
ความมีเหตุผล <ul style="list-style-type: none"> - ร่วมกันศึกษาวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจและสังคมด้วยความรู้ความเข้าใจ - มีการวางแผน รู้จักแยกแยะปัญหา อุปสรรค และคำนึงถึงผลที่จะเกิดขึ้นจากการกระทำ 	มีภูมิคุ้มกัน <ul style="list-style-type: none"> - มีการจัดเตรียมความพร้อมรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงต่างๆ - มีการรวมกลุ่มจัดตั้งองค์กรช่วยเหลือคนในชุมชนยามเดือดร้อน
ความรู้ <ul style="list-style-type: none"> - นำหลักวิชาการต่างๆ มาใช้ในการดำเนินกิจกรรมของชุมชน - มีผู้นำชุมชนที่เข้มแข็ง มีการพัฒนาความรู้ต่างๆ และนำมาถ่ายทอดให้กับคนในชุมชนได้เรียนรู้ร่วมกัน 	คุณธรรม <ul style="list-style-type: none"> - มีการให้ความร่วมมือและช่วยเหลือกันในชุมชน - ทุกคนในชุมชนยึดหลักปฏิบัติที่กำหนดร่วมกันอย่างเคร่งครัด

ตัวอย่างความสำเร็จระดับชุมชน

ในกลุ่มของประชาชนหรือชุมชนที่มีการประกอบอาชีพที่หลากหลายและสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้ตามหลัก ๓ ห่วง ๒ เงื่อนไข จนทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน รู้รักสามัคคี เป็นตัวอย่างที่สามารถเข้ามาเรียนรู้และนำไปปรับใช้ได้ ซึ่งมีอยู่ทั่วประเทศ ดังนี้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคเหนือ			
๑) ชุมชนบ้านดอกบัว	๔ บ้านดอกบัว ตำบลบ้านตุน อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ๕๖๐๐๐	นายบาล บุญก้า ผู้นำชุมชน ๐๕๔-๔๒๓๐๔๐ ๐๘๙-๕๖๐-๐๔๒๕	ในอดีตชาวบ้านเน้นการทำเกษตรพืชเชิงเดี่ยวและสิ้นไหลไปตามกระแสบริโภคนิยม ทำให้ประสบกับความยากจน เจ็บใจ คือไม่รู้จักตนเอง ต่อมาชุมชนได้เริ่มแก้ปัญหาด้วยการตั้งกลุ่มจักสานแข่งและสุมไก่ จากวัสดุที่มีมากในท้องถิ่นคือ ไม้ไผ่รวก ซึ่งแต่เดิมขายเป็นลำต่างคนต่างขาย จนกระทั่งได้มีการรวมกลุ่มมีการวางระบบการผลิตและการขายชิ้นใหม่ มีการหลอมรวมความคิดชาวบ้านให้ขายแข่งและสุมไก่ผ่านกลุ่ม โดยจัดการระบบแบ่งผลประโยชน์ และกฏระเบียบที่เหมาะสม และติดต่อผู้ค้ามาซื้อที่บ้านดอกบัวโดยตรง

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคใต้			
๑) ชุมชนบ้านบางโรง	บ้านบางโรง หมู่ที่ ๓ ตำบลปากคลอง อำเภอกลาง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๑๑๐	นายจิรศักดิ์ ท่อทิพย์ ผู้นำชุมชน ๐๗๖-๒๖๐-๐๙๐ ๐๘๑-๘๙๒-๙๒๐๔	พัฒนาชุมชนโดยนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาเป็นแนวทางในการดำเนินการของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่เกิดจากมัสยิด และร่วมกันจัดตั้งกองทุนปลดเปลื้องหนี้สิน จนสามารถปลดเปลื้องหนี้สินและซื้อที่ดินจากนายทุนกลับคืนให้สมาชิกในชุมชนได้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
๑) ชุมชนบางรักน้อย	หมู่ที่ ๓ บ้านบางรักน้อย ตำบลบางรักน้อย อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐	นายสุชาติ แก้วประดิษฐ์ ผู้นำชุมชน ๐๒-๙๒๑-๗๖๘๑ ๐๘๑-๓๑๖-๐๘๐๕	ชุมชนมีการผสมผสานทางวัฒนธรรมระหว่างชุมชนใหม่และชุมชนดั้งเดิมที่อยู่ร่วมกันได้เป็นอย่างดี มีการรวมกลุ่มกันอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ส่งผลให้ชุมชนเกิดกิจกรรมที่เด่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วยน้ำว้าส่งจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ ทำให้ชุมชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่พอเพียง เกื้อกูลและสามัคคีอย่างยั่งยืน

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
๒) ชุมชนเพชรารูฟพื้น ๒	กองพันทหารราบ ที่ ๒ กรมทหารราบที่ ๑๑ รักษาพระองค์ ๒/๖๖๑ ถนนพหลโยธิน แขวงอนุสาวรีย์ เขตบางเขน กรุงเทพฯ ๑๐๒๒๐	ร้อยโท ทนงค์ดี ใจดี ผู้ประสานงาน ๐๒-๕๒๑-๑๑๙๐ ๐๘๔-๕๓๐๐๘๔๑	เป็นชุมชนในเขตเมือง ที่อยู่ภายใต้ การดำเนินการของทหาร แต่หลังจาก น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ พอเพียงมาใช้กับชุมชน ได้มีการรวมกลุ่ม กันอย่างหลากหลาย เช่น ชายต้นไม้ อาชีพเสริม กลุ่มออมทรัพย์ สมาชิกใน ชุมชนมีความสามัคคี รักใคร่กลมเกลียว กัน ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชน มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
๑) ชุมชนบ้านท่าเรือ	๒๒๔ หมู่ที่ ๒ บ้านท่าเรือ ตำบลท่าเรือ อำเภอนาหว้า จังหวัดนครพนม ๔๘๑๘๐	นายประหยัด ชัยบิน ผู้นำชุมชน ๐๘๑-๙๗๕-๓๓๗๘	ชุมชนสามารถผสมผสานความเป็นอยู่ ดั้งเดิมได้ พร้อมกับรับการพัฒนาที่ทันสมัย มีการวางแผนการจัดการทรัพยากร ในท้องถิ่น สภาพป่าชุมชนมีความอุดม สมบูรณ์ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ เครื่องดนตรีพื้นเมือง พิณ แคน โหวด และโปงลาง การทอผ้าไหมชั้นดีเยี่ยม ซึ่งเป็นความงดงามทางวัฒนธรรมสู่การ พัฒนาเป็นอาชีพเสริมที่ยั่งยืน

๔. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาครัฐ

ในเมืองไทยนี้ถ้าทำกิจการ หมายความว่าปกครองหรือดำเนินกิจการ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ ทั้งในด้านธุรกิจ ในด้านอาชีพ มีทุจริตเมืองไทยพียงของเราเมืองไทยที่ยังไม่พียงแท้ ก็เพราะว่าเมืองไทยนี้นับว่าเข้มมาก แต่ว่าเดี๋ยวนี้ถ้าหากว่าทำไม่ระวัง เช่นให้พียง มันก็เหมือนบ้านที่กำลังคลอนอะไรสิ่งนิดเดียวก็ถล่ม เมื่อถล่มแล้วก็จะแย... เมื่อทำอย่างนั้นคือโครงการมันไม่ดี เห็นมา มากแล้วว่า ระหว่างหน่วยราชการ เช่น กรมทาง กรมชลประทาน กรมป่าไม้ เป็นต้น ไม่ได้สอดคล้องกัน โครงการไม่ทำให้สอดคล้องก็เกิดเรื่องแก้ไข ก็แก้ไขได้ ไม่สู้ยากนัก แต่จะต้องไม่มีทริจจะต้องร่วมกัน แต่ถ้ามีทุจริตมาเพิ่มในกิจการเหล่านี้แล้ว มันก็ทำให้ร้ายแรงขึ้นเป็น ๒ - ๓ เท่า

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ณ ศาลาดุสิดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ ๒๓ ธันวาคม ๒๕๔๒

แนวทางและหลักการในการประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงในภาครัฐประกอบด้วย

ความพอประมาณ

- การจัดทำแผนงานโครงการที่มีความเป็นไปได้ภายใต้งบประมาณที่มีอยู่
- ใช้งบประมาณไม่ฟุ่มเฟือย ไม่ฟุ้งเฟ้อ ไม่เกินตัว

ความมีเหตุผล

- ประหยัด มัธยัสถ์ ใช้งบประมาณตรงตามแผน
- อาศัยหลักวิชาการพิจารณาอย่างรอบคอบ

มีภูมิคุ้มกัน

- ระบบติดตามประเมินผล
- แผนบริหารความเสี่ยง

ความรู้

- ขวนขวายความรู้ รู้รอบ
- บูรณาการภารกิจ บทบาทและหน้าที่
- ถ่ายทอดความรู้/สร้างองค์กรเรียนรู้

คุณธรรม

- แผนงานโครงการที่เกิดประโยชน์และเป็นธรรม
- โปร่งใส ตรวจสอบได้

ตัวอย่างความสำเร็จด้านหน่วยงานองค์กรภาครัฐ

การน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้สามารถดำเนินการได้ในหลายองค์กร ซึ่งภาครัฐนับเป็นส่วนสำคัญ หากสามารถน้อมนำแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง จะนำพาประเทศชาติและประชาชนให้มีความสุขโดยทั่วกัน ซึ่งมีตัวอย่างของภาครัฐที่น้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ดังนี้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคเหนือ			
๑) โรงพยาบาลหนองม่วงไข่	๓๒๙ หมู่ที่ ๔ ตำบลน้ำริด อำเภอหนองม่วงไข่ จังหวัดแพร่ ๕๔๑๗๐	๐๕๕-๖๔๗-๕๕๘-๙	บุคลากรทุกคนมีส่วนร่วมการดำเนินงานกิจกรรมต่างๆ เน้นให้บุคลากรทุกระดับได้ปฏิบัติ ได้เรียนรู้ ได้ตระหนักถึงความเหมาะสมด้วยตนเองและนำความเข้าใจมาร่วมกันดำเนินงานของโรงพยาบาลให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม
ภาคใต้			
๑) สำนักเทศบาล ตำบลปลายพระยา	๑๒๒/๓ ถนนอ่าวลึก-พระแสง ตำบลปลายพระยา อำเภอปลายพระยา จังหวัดกระบี่ ๘๑๑๖๐	๐๗๕-๖๘๗๗-๑๔๑ ต่อ ๑๑๑	เทศบาลปลายพระยาเริ่มสร้างความเข้มแข็งของเทศบาลและกลุ่มชุมชนที่จัดตั้งขึ้นรวม ๗ ชุมชน โดยใช้กลไกของกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนแบบภาคร่วมพัฒนาในทุกขั้นตอนของการพัฒนาชุมชนแบบ “ร่วมคิด ร่วมวางแผน และร่วมดำเนินการ” อย่างมีเหตุผลมีผลตามสภาพปัญหากับความต้องการของชุมชนเป็นหลัก และยัง

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
			สร้างความเกี่ยวพันเชื่อมโยงกันในการพัฒนาและรับผลการพัฒนาร่วมกันระหว่างชุมชนไปพร้อมๆ กับการสร้างวิถีชีวิตพอเพียง โดยประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
ภาคกลางและภาคตะวันออก			
๑) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.)	๕๖๙ ถนนนครสวรรค์ แขวงสวนจิตรลดา เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐	นายวิระชน เปรมศรี ผอ.กองติดตามและ ประเมินผล ผู้ประสานงาน ๐๒-๒๘๐-๐๑๘๐ ต่อ ๒๙๓๑ ๐๘๑-๖๑๗-๕๐๐๓	เป้าหมายการดำเนินงานตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภายในองค์กร โดยขับเคลื่อนพร้อมกันทั้ง ๓ ด้าน คือ ด้านองค์กร ด้านพนักงาน และด้านลูกค้า เพื่อเป็นพลังแห่งการเกื้อกูลซึ่งกันและกัน คือส่งเสริมเกษตรกรให้ดำรงชีวิตอย่างพอเพียง โดยไม่เน้นการทำธุรกิจที่ค้ากำไรเกินควร
๒) กรมราชทัณฑ์	๒๒๒ ถนนนันทบุรี ตำบลสวนใหญ่ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐	นางสาวกิงแก้ว คงกษัตริย์ ผู้ประสานงาน ๐๒-๙๖๗๓๓๘๔-๕	สร้างวิถียุทธศาสตร์แห่งความพอเพียง ปลูกฝังวัฒนธรรมทางการบริหาร และการสร้างวิถีชีวิตแบบพอเพียงในองค์กร และเรือนจำต้นแบบ ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ ศึกษาดูงานของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน สามารถขยายผลไปสู่ความยั่งยืนของชาติได้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
๓) เรือนจำชั่วคราวเขากลิ้ง	๘๗ หมู่ที่ ๘ ตำบลวังจันทร์ อำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี ๗๖๑๗๐	๐๓๒-๕๖๔-๑๗๑	นำแนวคิดปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เข้าสู่ยุทธศาสตร์ในงานหลักเต็มรูปแบบ มีกระบวนการมอบหมายให้เจ้าหน้าที่มี ความรับผิดชอบงานที่ชัดเจน เปิดโอกาส ให้ผู้ต้องขังเข้ามามีส่วนร่วม
ภาคกลางและภาคตะวันออก			
๑) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์ นางรอง	๑๒๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลบางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๑๐	ผู้ประสานงาน นางทิพย์พร จิตกุล ๐๔๔-๖๓๑-๘๘๓	เป็นโรงเรียนสงเคราะห์แก่เด็กด้อย โอกาส มีระบบการบริหารจัดการ โรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถ ลดรายจ่าย สร้างรายได้ ใช้ทรัพยากร ในโรงเรียนอย่างคุ้มค่า เกิดการพัฒนา และการเรียน การสอนตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรม ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรม

๕. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียงภาคธุรกิจ

ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การก่อกำเนิดเครื่องจักรกลอันก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นรวดเร็วและมากมาย จนอาจถึงขั้นฟุ่มเฟือย ร่วมกันนั้นทำให้คนว่างงานลงเพราะถูกเครื่องจักรกลแย่งไปทำ เป็นเหตุให้เกิดความยุ่งยากตกต่ำทางเศรษฐกิจขึ้น เพราะคนที่ว่างงานยากจน และผู้ผลิตก็ขาดทุนเพราะสินค้าขายไม่ออก จึงน่าจะจะต้องดัดแปลงแนวคิด แนวปฏิบัติในการส่งเสริมความเจริญด้านอุตสาหกรรมไปบ้าง ให้สมดุลกับด้านอื่นๆ เพื่อความอยู่รอด

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า
เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๘

เศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ เน้นที่การตัดสินใจในการดำเนินธุรกิจที่พอประมาณ มีเหตุผล และสร้างภูมิคุ้มกันให้กับองค์กร บนพื้นฐานของความรู้และคุณธรรม โดยมีรายละเอียด ดังนี้

<p>ความพอประมาณ</p> <ul style="list-style-type: none"> - พึ่งตนเอง/ผลิตเครื่องมือเครื่องใช้บางอย่างเอง - พึ่งพาอาศัย/พึ่งพิง 	
<p>ความมีเหตุผล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ระบบงานให้สอดคล้องกับภูมิสังคม - จัดโครงสร้างองค์กรให้เรียบง่าย 	<p>มีภูมิคุ้มกัน</p> <ul style="list-style-type: none"> - ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นสร้างนวัตกรรม - การให้บริการที่หลากหลาย
<p>ความรู้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริม/พัฒนาศักยภาพบุคลากร - ส่งเสริมให้พนักงานรู้ข้อมูลข่าวสาร 	<p>คุณธรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ให้อิสระพนักงานเลือกทำหน้าที่ - ดูแลสวัสดิการพนักงาน

ตัวอย่างความสำเร็จภาคธุรกิจ

การประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคธุรกิจ เพื่อแก้ปัญหาในการประกอบธุรกิจ ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ ที่มีกลวิธีในการบริหารงานอย่างพอเหมาะพอควร เพิ่มภูมิคุ้มกันในการประกอบธุรกิจ จนสามารถพลิกฟื้นความล้มเหลวให้ดีขึ้น มีรากฐานที่มั่นคง โดยมีตัวอย่างการประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงภาคธุรกิจ ดังนี้

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคเหนือ			
๑) บริษัท แพลนครีเอชันส์ จำกัด	๘ หมู่ที่ ๘ บ้านกระปือ ถนนตรัง-ปะเหลียน ตำบลทุ่งกระปือ อำเภอย่านตาขาว จังหวัดตรัง ๙๒๑๔๐	นายสโชค วัฒนกิจ ผู้จัดการ ระบบคุณภาพ ๐๘๖-๔๗๖-๑๓๖๑	ทันสมัย สร้างสรรค์ ปลอดภัย เพิ่ม คุณค่าให้กับไม้ยางพารา ด้วยการนำมา ทำของเล่นไม้ที่มีความปลอดภัยสำหรับ เด็กสูงสุด เป็นผู้นำในธุรกิจของเล่นที่มี คุณภาพ สร้างสรรค์ และเป็นมิตรกับ สิ่งแวดล้อม สนับสนุนการรับผิดชอบต่อ ต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม
๒) บริษัท พรทิพย์ (ภูเก็ต) จำกัด	๑๐๘/๑ หมู่ ๕ ถนน เฉลิมพระเกียรติ ร. ๙ ตำบลรัชฎา อำเภอเมือง จังหวัดภูเก็ต ๘๓๐๐๐	นายวิวัฒน์ เปี่ยมวิวัตติกุล กรรมการผู้จัดการ ๐๘๑-๙๗๐-๔๒๖๕	“ภูมิปัญญาท้องถิ่น...ภูมิคุ้มกันยั่งยืน” บริษัทฯ มีการพัฒนาและค่อยๆ เติบโต จากทุนจำนวนไม่มากที่มีอย่างต่อเนื่อง และมั่นคง อาศัยจุดเด่นที่มีจากภูมิสังคม ของพื้นที่ วัตถุประสงค์ท้องถิ่นมีบุคลากรจาก ชุมชน

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
ภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียง			
๑) บริษัท บางจากปิโตรเลียม จำกัด (มหาชน)	๒๑๐ หมู่ที่ ๑ ถนนสุขุมวิท แขวงบางจาก เขตพระโขนง กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐	ผู้ประสานงาน นายโชคชัย อัครวิงสฤษฎ์ นางคณางค์ อัครวนนท์ โทรศัพท์ ๐๒-๓๓๕-๔๖๓๔ ๐๒- ๓๓๕ ๔๕๕๑	เลือกใช้เทคโนโลยีสะอาดในทุกกระบวนการผลิต มีการลงทุนเพื่อลดการใช้ทรัพยากร ดำเนินธุรกิจที่สร้างสมดุลระหว่างมูลค่าและคุณค่าพัฒนาธุรกิจอย่างยั่งยืนไปกับสิ่งแวดล้อมและสังคมรวมทั้งผู้บริหารองค์กรมีความเข้าใจในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสูง และเป็นผู้นำในการดำเนินธุรกิจด้านพลังงานทดแทนตามแนวพระราชดำริ ลดการนำเข้าน้ำมันดิบจากต่างประเทศ
๒) บริษัท โทเทิล แอ็คเซ็ส คอมมูนิเคชั่น จำกัด	สำนักงานสำนัก รักบ้านเกิด ๓๑๙ อาคารจัตุรัสจามจุรี ชั้น ๒๒-๔๑ ถนนพญาไท แขวงปทุมวัน กรุงเทพฯ ๑๐๓๓๐	๐๒-๒๐๒-๘๐๐๐	เป็นบริษัทที่มีความมุ่งมั่นในการเป็นผู้ให้บริการระบบโทรศัพท์เคลื่อนที่ มีความซื่อสัตย์ ยุติธรรม จริงใจ และเอาใจใส่ต่อลูกค้า
๓) บริษัท ซีอีดียูเคชั่น จำกัด (มหาชน)	๑ ๘ ๕ ๘ / ๘ ๗ - ๙ ๐ อาคารเนชั่น ทาวเวอร์ ชั้น ๑๙ ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ ๑๐๒๖๐	คุณคณะนิงนุช ทองประหยัด ผู้ช่วยผู้จัดการ แผนกตรวจสอบ ภายใน ๐๘๖-๕๕๕-๒๐๐๐	เน้นการนำเอาปัญหาของประเทศด้านการพัฒนาคน และนำอุดมการณ์ทางสังคมที่จะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่อุดมความรู้มาเป็นเป้าหมายการดำเนินธุรกิจ เพื่อให้องค์กรสามารถเติบโตไปควบคู่กับการพัฒนาของประเทศได้อย่างยั่งยืน

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
๔) บริษัท บารูมดีไซน์ จำกัด	๓๒๙/๑๕๐-๑๕๒ ถนนรัชดาภิเษก แขวงบางโพงพาง เขตยานนาวา กรุงเทพฯ ๑๐๑๒๐	ผู้บริหารสูงสุด นายวัชรมงคล เบญจธนะฉัตร ๐๒-๖๘๓-๓๓๒๒ ต่อ ๓ ๐๒-๖๘๓-๓๕๑๖ ต่อ ๒๗	บริษัทฯ เลือกใช้กลยุทธ์ด้านจริยธรรม (Ethical Strategy) เป็นกุญแจนำไปสู่ความสำเร็จ เลือกดำเนินธุรกิจที่ตนเองมีความชำนาญ การขยายกิจการต้องกระทำอย่างพอเพียงไม่กุ่มากเกินความสามารถของบริษัท มีการปฏิบัติต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายอย่างมีเหตุมีผล มุ่งเน้นการพัฒนาภายในองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมความรู้และทักษะของพนักงาน บริหารงานด้วยหลักธรรมาภิบาล
๕) บริษัท ซองเดอร์ไทย ออร์แกนิกฟู้ดส์ จำกัด	๑๐๖ ถนนสนามบินน้ำ ตำบลท่าทราย อำเภอ เมือง จังหวัดนนทบุรี	นางสุวรรณา จิตมนไพบุลย์ ผู้จัดการ ๐๘๑-๔๘๙-๙๓๒๓	“สุขภาพลูกค้า สุขภาพธุรกิจ” ดำเนินการผลิตสินค้าแปรรูปอาหารจากธัญพืชเกษตรอินทรีย์ไร้สารพิษ โดยมีแนวคิดหลักคือ ต้องใช้วัตถุดิบในประเทศไทย ๑๐๐ เปอร์เซ็นต์
๖) ห้างหุ้นส่วนจำกัด สมศักดิ์ แกลงเซอร์วิส	๒๒๔ ถนนสุขุมวิท ตำบลทางเกวียน อำเภอแกลง จังหวัดระยอง	คุณกรทัศน์ คุณาวุฒิ ๐๘๑-๕๔๑-๔๔๔๒	มีการเรียนรู้ ในการดำเนินธุรกิจแบบค่อยเป็นค่อยไป ศึกษาหาความรู้ เพื่อให้การดำเนินธุรกิจมีความมั่นคง ไม่ดำเนินธุรกิจที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง รวมทั้งทำธุรกิจโดยมองผลประโยชน์

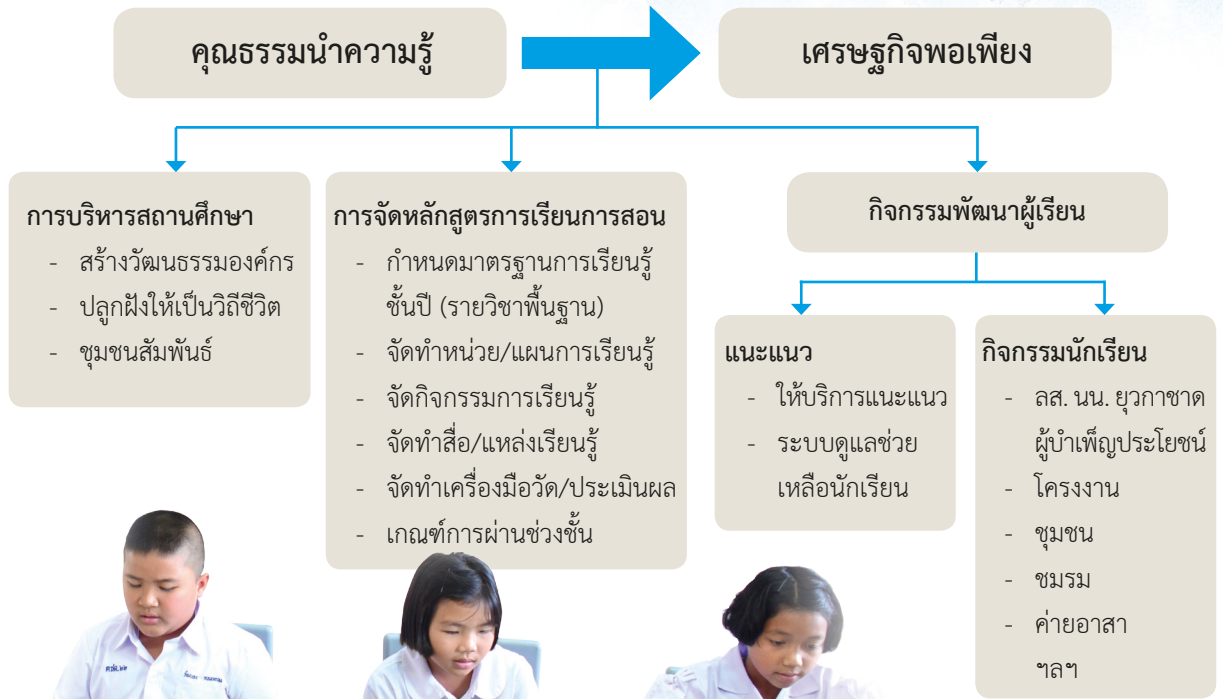
ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
			ที่จะเกิดต่อสังคมด้วย และสนับสนุนกิจกรรมของชุมชนและสังคม เพื่อเป็นช่องทางในการส่งเสริมอาชีพให้แก่คนในท้องถิ่น ตระหนักถึงการช่วยเหลือรักษาสีงแวดล้อมโดยรอบสถานประกอบการและชุมชน
๗) กลุ่มผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัว	๕๖/๑ หมู่ที่ ๘ ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี	นางปิ่นรัตน์ ตันหยง ประธานกลุ่ม ๐๓๒-๗๘๐-๓๓๖	“พึ่งตนเอง ลดความเสี่ยง” กลุ่มสตรีในชุมชนได้เห็นถึงวัตถุประสงค์ที่มีอยู่ในท้องถิ่น ที่มีปริมาณมาก ซึ่งไม่ได้นำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ โดยการนำมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ของใช้ในครัวเรือน
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ			
๑) บริษัท โสมภาสเอ็นจิเนียริ่ง (2005) จำกัด	๑๓๕ หมู่ ๘ ตำบลดอนหวาน อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม	๐๘๑-๐๕๒-๑๒๗๐	เป็นโรงงานผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์ ดำเนินธุรกิจภายใต้วิสัยทัศน์ “สร้างรายได้ สร้างคน สร้างความมั่นคงในท้องถิ่น”

๖. การประยุกต์ใช้เศรษฐกิจพอเพียง ภาคการศึกษา

“ เด็กๆ นอกจากจะต้องเรียนความรู้แล้ว
ยังต้องหัดทำงานและทำความดีด้วย
เพราะการทำงานจะช่วยให้มีความสามารถ
มีความขยัน อดทน พึ่งตนเองได้
และการทำดีนั้นจะช่วยให้เรา
มีความสุขความเจริญ
ทั้งป้องกันตนไว้ไม่ให้ตกต่ำ ”

พระบรมราโชวาทพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
พระราชทานเพื่อลงพิมพ์ในหนังสือวันเด็กประจำปี ๒๕๓๐

เศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา

เน้น

จิตอาสา-จิตสาธารณะ-การมีส่วนร่วม
การเห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกัน

กล่าวในบริบทของระบบการศึกษา หากผู้บริหารและครูบาอาจารย์ รู้จักน้อมนำแนวพระราชดำริปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปปรับใช้ และไปกำหนดเป็นนโยบายการศึกษา และจัดกิจกรรมทั้งในและนอกหลักสูตรให้แก่ลูกศิษย์อย่างมีเหตุ มีผล มีความเหมาะสม พอประมาณภายใต้ความรู้ และเงื่อนไขของการพัฒนาการศึกษา จะส่งผลให้เด็กซึ่งเป็นเยาวชนที่สำคัญของชาติ เป็นเด็กดี มีคุณภาพ และเป็นกำลังในการพัฒนาประเทศสืบไป

ตัวอย่างความสำเร็จภาคการศึกษา

ชื่อ	ที่อยู่	โทรศัพท์	การดำเนินงาน
๑) โรงเรียนศึกษาสงเคราะห์นางรอง	๑๒๕ หมู่ที่ ๓ ตำบลนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ๓๑๑๑๐	ผู้ประสานงาน นางทิพย์พร จัตตุกุล ๐๔๔-๖๓๑-๘๘๓	เป็นโรงเรียนสงเคราะห์แก่เด็กด้อยโอกาส มีระบบการบริหารจัดการโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ สามารถลดรายจ่าย สร้างรายได้ ใช้ทรัพยากรในโรงเรียนอย่างคุ้มค่า เกิดการพัฒนาและการเรียนการสอนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่เป็นรูปธรรมในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และกิจกรรม

โรงเรียนคุณธรรม

โรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม เป็นโรงเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ ตั้งอยู่ที่อำเภอบางมูลนาก จังหวัดพิจิตร ในต้นปี ๒๕๕๓ คณะผู้บริหารได้ตกลงกันว่าจะพัฒนาโรงเรียนให้เป็นโรงเรียนคุณธรรมแห่งแรก และได้มีการพัฒนาระดมความคิดที่เป็นประโยชน์มากมาย จนได้ข้อสรุปและมีมติให้กำหนดคุณธรรมเป็นคุณธรรมหลักของโรงเรียนดังนี้

๑. ความซื่อสัตย์
๒. ความรับผิดชอบ
๓. จิตอาสา

เมื่อได้คุณธรรมหลัก ๓ ประการนี้แล้ว ได้ให้แต่ละกลุ่ม (ก. ผู้บริหาร ข. คณะครู ค. คณะนักเรียน) ร่วมประชุม กำหนดนโยบาย และหรือข้อปฏิบัติที่ทุกคนในกลุ่มแสดงความปรารถนาว่าจะปฏิบัติ ซึ่งมีผลการดำเนินงานดังนี้

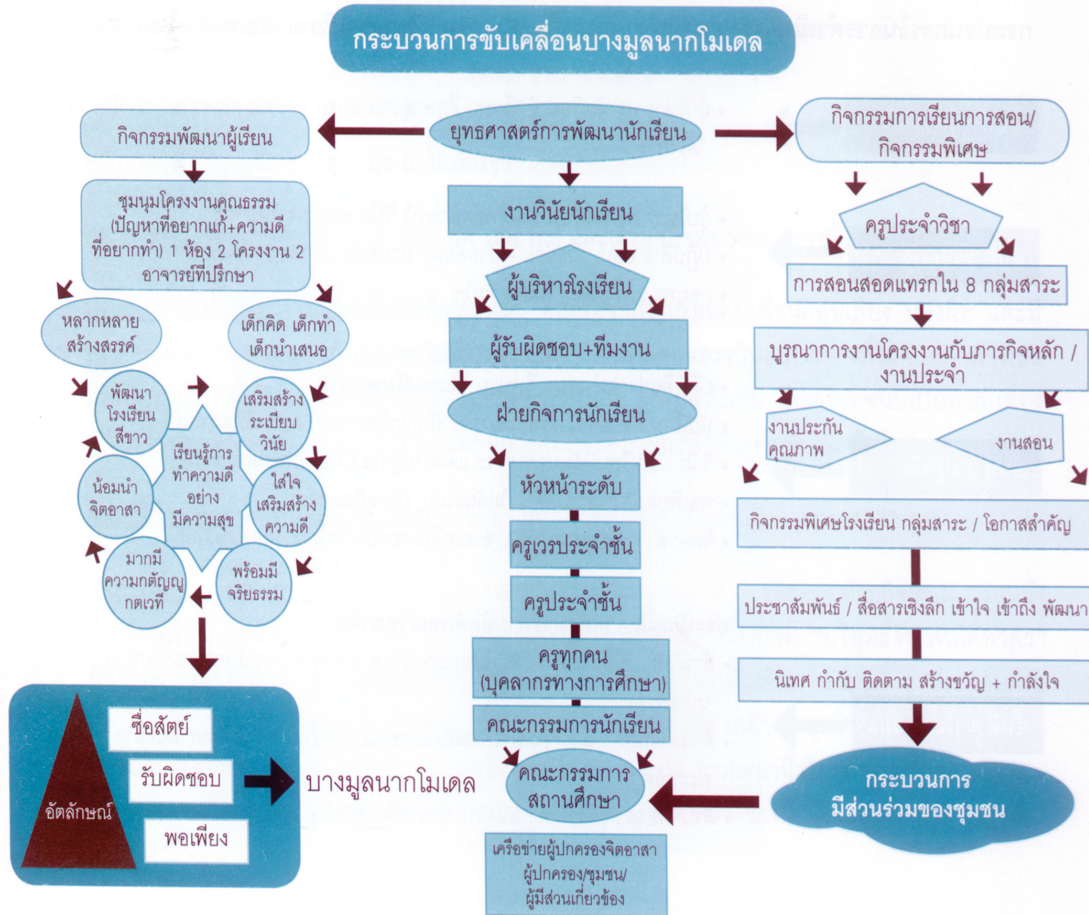
๑. พฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ : ลดลง
๒. พฤติกรรมที่พึงประสงค์ : เพิ่มขึ้น
๓. คะแนนสอบโอเน็ตของโรงเรียน : เพิ่มขึ้น
๔. นักเรียน ม.๖ สอบเข้ามหาวิทยาลัยชั้นนำได้เกือบหมด

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ : มี ๒ ข้อ คือ

๑. ต้องทำทั้งโรงเรียน (ผู้บริหาร-ครู-นักเรียน) ไม่ใช่ทำเฉพาะนักเรียน
๒. ทุกคนช่วยกันกำหนดพฤติกรรมบวกและลบ แล้วกำหนดคุณธรรมหลักเพื่อแก้ไขพฤติกรรมลบ และส่งเสริมพฤติกรรมบวก

แผนภาพการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมของโรงเรียนบางมูลนากภูมิวิทยาคม
จ.พิจิตร (มัธยมศึกษา)

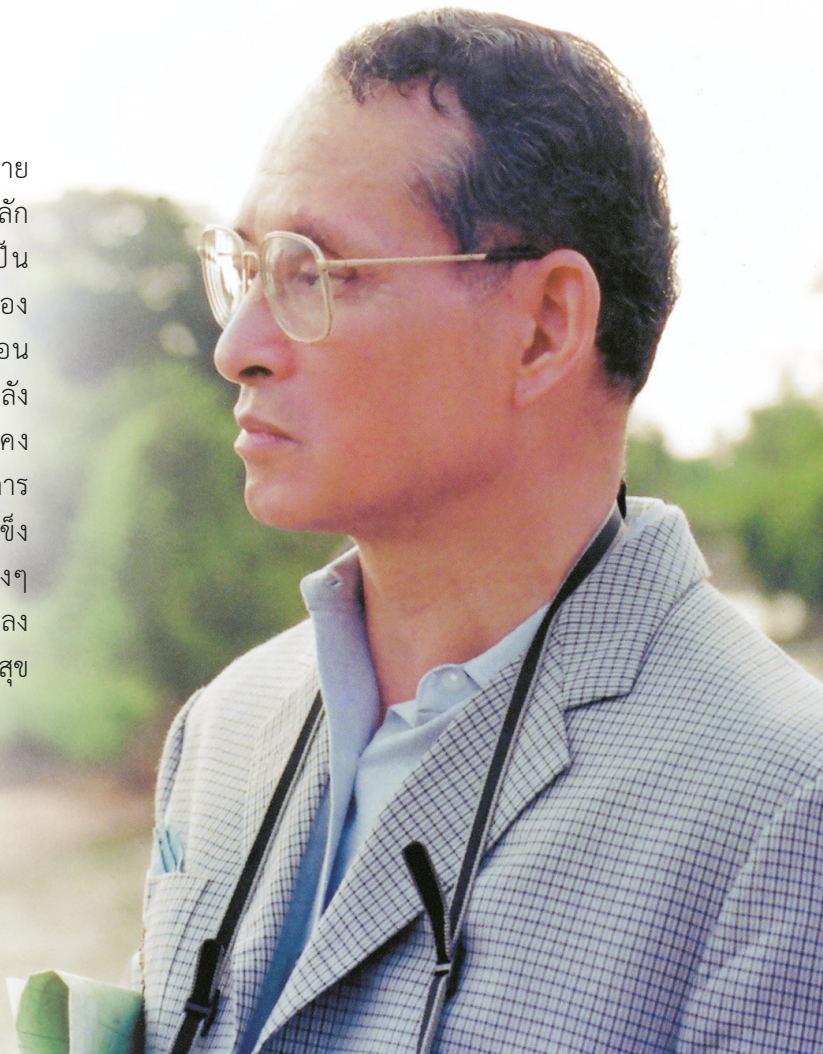

ก

ารขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง
ของสำนักงาน กปร.

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง มีเป้าหมายหลัก เพื่อสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้มีการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้เป็นกรอบความคิด เป็นแนวทางในการปฏิบัติ ตลอดจนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนไทยในทุกภาคส่วน การขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นการส่งเสริมพลังให้ประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้อย่างมั่นคงภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ โดยให้ความสำคัญกับการสร้างฐานรากทางเศรษฐกิจและสังคมให้เข้มแข็ง รักษาความสมดุลของทุนและทรัพยากรในมิติต่างๆ ตลอดจนสามารถปรับตัวพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ได้อย่างเท่าทัน และนำไปสู่ความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชนชาวไทย

รัฐบาลได้กำหนดนโยบายและมียุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศโดยใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเน้นความพอดี พอสมควรแก่ฐานะ ความมีเหตุผลและความพอประมาณ ตลอดจนการมีภูมิคุ้มกันบนพื้นฐานของความรู้คู่คุณธรรม อีกทั้งยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้แก่ ความเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ตามแนวพระราชดำริไปดำเนินการพัฒนาความเป็นอยู่ของประชาชนทั่วประเทศให้ดีขึ้นอย่างยั่งยืนต่อไป โดยรัฐบาลได้กำหนดแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ในช่วงระหว่างปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ เพื่อขับเคลื่อนปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปสู่การปฏิบัติ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบด้วยแผนยุทธศาสตร์ ๗ ด้าน ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ ๑

ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตร และชนบท โดยมีสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) เป็นเจ้าภาพหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๒

ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการศึกษา โดยมีกระทรวงศึกษาธิการเป็นเจ้าภาพหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๓

ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ บริการ การท่องเที่ยว อุตสาหกรรมและผู้ประกอบการรายย่อย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการ พัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เป็นเจ้าภาพหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๔

ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านการต่างประเทศ โดยมีกระทรวงการต่างประเทศ เป็นเจ้าภาพหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๕

เพิ่มบทบาทการประชาสัมพันธ์ในเชิงรุก เพื่อเผยแพร่ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สู่สาธารณชนในวงกว้าง โดยมีกรมประชาสัมพันธ์ เป็นเจ้าภาพหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๖

การพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงด้านความมั่นคง โดยมีกองทัพไทย เป็นเจ้าภาพหลัก

ยุทธศาสตร์ที่ ๗

สร้างกลไกการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด โดยมีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี เป็น เจ้าภาพหลัก โดยมีพื้นที่เป้าหมาย จำนวน ๑๘,๕๙๔ หมู่บ้าน

ในการนี้ สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ซึ่งทำหน้าที่ในการสนองพระราชดำริ และประสานการดำเนินงานในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปัจจุบันมีถึง ๔,๕๙๖ โครงการ (กันยายน ๒๕๕๘) ทั่วประเทศ และหนึ่งในภารกิจหลักของสำนักงาน กปร. คือ การขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ประกอบกับได้ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักตามนโยบายของรัฐบาลในยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท

ดังนั้น เพื่อการขับเคลื่อนการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้บรรลุวัตถุประสงค์สูงสุด สำนักงาน กปร. จึงได้ดำเนินงานด้านต่างๆ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ ส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและชนบท

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (สำนักงาน กปร.) ในฐานะเจ้าภาพหลักในการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ที่ ๑ ได้มีการประชุมคณะอนุกรรมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคการเกษตรและชนบท ครั้งที่ ๑/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๕๘ ที่ประชุมได้มีมติให้ความเห็นชอบให้รวบรวมพื้นที่เป้าหมายให้ครอบคลุมขึ้น โดยมีจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๕ ของหมู่บ้านในประเทศ ซึ่งได้ดำเนินการแล้ว สรุปจำนวนหมู่บ้านเป้าหมายดำเนินการเท่ากับ ๒๔,๐๘๖ หมู่บ้าน (จากหมู่บ้านทั้งหมดในประเทศ จำนวน ๗๔,๙๕๕ หมู่บ้าน ข้อมูลกรมการปกครอง ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๕๖) โดยหมู่บ้านเป้าหมายดังกล่าว เป็นหมู่บ้านที่มีพื้นฐานการดำเนินการหรือมีความเข้าใจเกี่ยวกับปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาบ้าง จำนวน ๔ กลุ่ม ดังนี้

กลุ่มที่ ๑ : พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๖ แห่ง และพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์สาขา ๒ แห่ง จำนวน ๓๕๗ หมู่บ้าน ได้แก่

- ๑) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อนฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา จำนวน ๔๓ หมู่บ้าน
- ๒) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบนฯ จังหวัดจันทบุรี จำนวน ๒๓ หมู่บ้าน
- ๓) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทองฯ จังหวัดนราธิวาส จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
- ๔) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาภูพานฯ จังหวัดสกลนคร จำนวน ๒๒ หมู่บ้าน
- ๕) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ฯ จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน ๑๘ หมู่บ้าน
- ๖) ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายฯ จังหวัดเพชรบุรี จำนวน ๒๙ หมู่บ้าน
- ๗) ศูนย์พัฒนาการเกษตรภูสิงห์ฯ (ศูนย์สาขา) จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน ๘๖ หมู่บ้าน
- ๘) โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังฯ (ศูนย์สาขา) จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน ๑๒๓ หมู่บ้าน

กลุ่มที่ ๒ : พื้นที่หมู่บ้านที่มีพื้นฐานการทำงานตามแนวทางระยะที่ ๑ มาบ้าง และค่อนข้างเข้มแข็ง จำนวน ๒๐,๔๓๓ หมู่บ้าน มี ๔ พื้นที่ ประกอบด้วย

- ๑) พื้นที่หมู่บ้านนาร่องของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ จำนวน ๘๙ หมู่บ้าน
- ๒) พื้นที่หมู่บ้านนาร่องในโครงการบูรณาการจังหวัด เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน (๑๗ จังหวัด) และโครงการบำบัดทุกข์บำรุงสุขแบบ ABC (๗๖ จังหวัด) จำนวน ๘,๘๖๐ หมู่บ้าน
- ๓) พื้นที่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของกรมการพัฒนาชุมชน (๗๖ จังหวัด) จำนวน ๕,๔๒๗ หมู่บ้าน
- ๔) หมู่บ้านสภาองค์กรชุมชนตำบล สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอ.ช.) ระดับ A และ B จำนวน ๖,๐๕๗ หมู่บ้าน

กลุ่มที่ ๓ : พื้นที่หมู่บ้านที่รับประโยชน์จากโครงการแหล่งน้ำขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ใน ๔๖ จังหวัด จำนวน ๔๕๑ หมู่บ้าน

กลุ่มที่ ๔ : พื้นที่หมู่บ้านที่ไม่ได้อยู่ใน ๓ กลุ่มแรก และเป็นหมู่บ้านที่มีความพร้อมตามเกณฑ์

- ๑) หมู่บ้านต้นแบบตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จำนวน ๗,๔๙๓ หมู่บ้าน ของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
- ๒) หมู่บ้านตามแนวบริเวณชายแดน และพื้นที่ความมั่นคง จำนวน ๔๙๗ หมู่บ้าน
- ๓) พื้นที่หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงของสำนักงานโครงการ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (กรมการปกครอง) จำนวน ๔๒ หมู่บ้าน

การดำเนินการ

คณะอนุกรรมการส่งเสริมการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ในภาคการเกษตรและชนบท ได้ดำเนินการจัดทำ “คู่มือการขับเคลื่อนการพัฒนาตามปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในภาคการเกษตรและด้านความมั่นคง” เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถปฏิบัติตามยุทธศาสตร์ได้อย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน และได้ดำเนินการแจกจ่ายคู่มือฯ ให้กับทุกภาคส่วนเรียบร้อยแล้ว เพื่อจะได้นำมาใช้เป็นแนวทางในการดำเนินการในระยะต่อไปได้อย่างถูกต้องสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากนั้นจะได้จัดให้มีการฝึกอบรมให้ความรู้กับผู้ปฏิบัติงานร่วมกับชุมชนและประชาชน ได้มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานให้มีทิศทางเดียวกัน เพื่อขับเคลื่อนไปสู่ประชาชนทั่วประเทศได้อย่างชัดเจนและถูกต้องยั่งยืน ซึ่งจะดำเนินการในปี ๒๕๕๘

L គរមន្ត្រីក្រសួងក្រៅប្រទេស
ស្រាវជ្រាវ និង បង្កើន និង ធានា

“เศรษฐกิจพอเพียง” เป็นปรัชญาที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวพระราชทานไว้ตั้งแต่ปี ๒๕๑๗ เพื่อชี้ถึงแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนของประชาชนในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับครอบครัว ระดับชุมชน จนถึงระดับรัฐ เป็นปรัชญาแห่งวิถีชีวิตที่มีความหลากหลาย สามารถยืดหยุ่นได้ตามความเป็นอยู่ของชีวิต และสามารถชี้แนะแนวทางการดำรงอยู่และปฏิบัติตนในทางที่ควรจะเป็น โดยมีรากฐานมาจากวัฒนธรรมไทย หรือวิถีชีวิตดั้งเดิมของสังคมไทย ซึ่งนำมาประยุกต์ใช้ได้ตลอดเวลา โดยมีลักษณะการดำเนินการ ดังนี้

- เน้นการปฏิบัติบนทางสายกลาง โดยเฉพาะการพัฒนาเศรษฐกิจ เพื่อให้ก้าวทันต่อยุคโลกาภิวัตน์
- มีความพอเพียง คือ ความพอประมาณ ความมีเหตุผล
- มีระบบคุ้มกันในตัวที่ดีพอสมควร
- มีความรอบรู้ รอบคอบ ระมัดระวังในการนำวิชาการต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผนและการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน
- เสริมสร้างพื้นฐานจิตใจของคนให้สำนึก และมีคุณธรรม ซื่อสัตย์สุจริต
- ดำเนินชีวิตด้วยความอดทน ความเพียร มีสติปัญญา

หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปปรับใช้ใน ๔ มิติ คือ สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ สังคม และ วัฒนธรรม ประกอบไปด้วย

มิติสิ่งแวดล้อม

อาจมีบางคนเข้าใจว่าทำไมจึงสนใจเรื่องชลประทานหรือเรื่องป่าไม้
จำได้เมื่ออายุ ๑๐ ขวบ ที่โรงเรียนมีครูคนหนึ่ง ซึ่งเดี๋ยวนี้ตายไปแล้ว สอนเรื่องวิทยาศาสตร์
เรื่องการอนุรักษ์ที่ดิน แล้วให้เขียนว่าภูเขาต้องมีป่า อย่างนั้น
เม็ดฝนลงมาแล้วจะชะดินลงมาเร็ว ทำให้ไหลตามน้ำไป ไปทำความเสียหาย
ดินหมดจากภูเขาไหลตามสายน้ำไป ก็เป็นหลักของป่าไม้ เรื่องการอนุรักษ์ที่ดิน และเป็นหลักของ
ชลประทานที่ว่า ถ้าเราไม่รักษาป่าไม้ข้างบน
จะทำให้เดือดร้อนตลอดตั้งแต่ดินบนภูเขาจะหมดไป กระทั่งการที่จะมีตะกอน
ลงมาในเขื่อน มีตะกอนลงมาในแม่น้ำ ทำให้น้ำท่วม นั่นะ เรียนมาตั้งแต่อายุ ๑๐ ขวบ

พระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วันที่ ๒๕ กันยายน ๒๕๑๒

ทรงพัฒนาและฟื้นฟูดิน

- แกล้งดิน แก้ไขดินเปรี้ยว ดินพรุ
- หญ้าแฝก ป้องกันดินพังทลายปรับปรุงดินให้ดีขึ้น
- ล้างดิน แก้ดินเค็ม

ทรงพัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ

- ฝนหลวง
- แก้มลิง
- อ่างเก็บน้ำเชิงเขา/เขื่อน
- พื้นที่ลุ่มน้ำต่างๆ
- บำบัดน้ำเสีย

ทรงพัฒนาพื้นที่เพื่อการเกษตร

- ทฤษฎีใหม่ การบริหารจัดการพื้นที่ดินและน้ำอย่างเกิดประโยชน์สูงสุด
- ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก

ทรงพัฒนาและฟื้นฟูป่าไม้

- ปลูกป่าในใจคน เพื่อปลูกจิตสำนึกให้คนรักและดูแลป่าไม้
- ปลูกป่าโดยไม่ต้องปลูก
- ปลูกป่า ๓ อย่าง ประโยชน์ ๔ อย่าง : ป่าสำหรับไม้ใช้สอย ไม้ผล และป่าไม้พิน ประโยชน์อย่างอื่นที่ ๔ คือ การอนุรักษ์ดินและน้ำ
- ป่าเปียก (wet fire break) ป้องกันการเกิดไฟป่า
- ฝายชะลอน้ำ (check dam) เพื่อชะลอความแรงของน้ำและคงความชุ่มชื้นของผืนดิน

ทรงพัฒนาพลังงานทดแทน

- พลังงานสีเขียว
 - เอทานอล
 - ไบโอดีเซล
 - เชื้อเพลิงอัดแท่ง
 - แก๊สชีวภาพ
- พลังงานแสงอาทิตย์
- พลังงานน้ำ

มิติเศรษฐกิจ

“ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคมในหลายประเทศเปลี่ยนแปลงไป กล่าวคือ การทุ่มเทสร้างเครื่องจักรกลอันก้าวหน้า และมีประสิทธิภาพสูงขึ้นใช้ในการผลิต ทำให้ผลผลิตทางอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้นรวดเร็วและมากมาย จนอาจถึงขั้นฟุ่มเฟือย ร่วมกันนั้นก็ทำให้คนว่างงานลงเพราะถูกเครื่องจักรกลแย่งไปทำ เป็นเหตุให้เกิดความ ยุ่งยากตกต่ำทางเศรษฐกิจขึ้นเพราะคนที่ว่างงานยากจนลงและผู้ผลิตก็ขาดทุน เพราะสินค้าขายไม่ออก จึงน่าจะจะต้องดัดแปลงแนวคิด แนวปฏิบัติ ในการส่งเสริมความเจริญ ด้านอุตสาหกรรมไปบ้าง ให้สมดุลกับด้านอื่นๆ เพื่อความอยู่รอด”

พระบรมราโชวาทพระราชทานแก่ผู้สำเร็จการศึกษา
จากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า เมื่อวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๑๘

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไว้ไม่เพียงใช้ในภาคการเกษตรเท่านั้น แต่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับภาคธุรกิจที่มุ่งแสวงผลกำไรได้ ซึ่งภาคธุรกิจเป็นภาคส่วนที่สำคัญในการพัฒนาประเทศ หากผู้ประกอบการธุรกิจทุกระดับมีความเข้าใจและสามารถน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงไปประยุกต์ใช้ในการบริหารธุรกิจอย่างถูกต้องโดยนำหลักการความพอประมาณ ความมีเหตุมีผล สร้างภูมิคุ้มกันที่ดี การมีความรู้ควบคู่กับคุณธรรมเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริหารธุรกิจ นำไปสู่การพัฒนาาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศให้เจริญรุ่งเรือง มีความสมดุลต่อเนื่องและยั่งยืน

มิติสังคม

ผู้ที่มุ่งหวังความดีและความเจริญมั่นคงในชีวิต จะต้องไม่ละเลยการศึกษา ความรู้ที่จะศึกษามีอยู่สามส่วน คือความรู้วิชาการ ความรู้ปฏิบัติการ และความรู้คิดอ่าน ตามเหตุผลความเป็นจริง ซึ่งแต่ละคนควรเรียนรู้ให้ครบ เพื่อสามารถนำไปใช้ ประกอบกิจการงานและแก้ปัญหาทั้งปวงได้อย่างมีประสิทธิภาพ

พระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
วันเสาร์ที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๓๐

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงประกอบพระราชกรณียกิจ นานัปการ เป็นคุณประโยชน์อย่างใหญ่หลวงแก่การพัฒนาการศึกษา ของไทย มีพระบรมราโชบายส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา ทุกระดับทุกประเภท ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้การพัฒนาคุณภาพชีวิตประชาชนมีความเข้มแข็ง มีสังคมที่มั่นคง และยั่งยืนดังจะเห็นได้จากพระราชดำริ ในการพัฒนาการศึกษาทั้ง ในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียนและการส่งเสริมเรื่องการศึกษา ในรูปของทุนการศึกษาการจัดทำหนังสือสารานุกรมไทยเพื่อ ใช้ตามความเหมาะสมของแต่ละบุคคลด้วยการนำหลักความ พอประมาณอย่างมีเหตุผลมาใช้ การที่ได้เสด็จฯ ไปเยี่ยมประชาชน ภูมิภาคต่าง ๆ จึงทรงพบเห็นความแตกต่างของประชาชนในแต่ละ ภูมิภาคดังนั้นการส่งเสริมในเรื่องการศึกษาจึงทรงดำเนินการมา อย่างต่อเนื่องยาวนาน

การศึกษาในระบบโรงเรียน อาทิ โรงเรียนจิตรลดา, โรงเรียน วังไกลกังวล, มูลนิธิการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม, โรงเรียน ร่มเกล้า, โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ เป็นต้น

การศึกษานอกโรงเรียน อาทิ โรงเรียนพระดาบส, ศูนย์ศึกษา การพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นต้น

โครงการสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชนจำนวนทั้งสิ้น ๕๖ เล่ม การพัฒนาบุคคลด้านการศึกษาทุนพระราชทานต่าง ๆ อาทิ ทุนภูมิพล, ทุนมูลนิธิอานันทมหิดล, ทุนการศึกษาสงเคราะห์ใน มูลนิธิราชประชานุเคราะห์ เป็นต้น

มิติวัฒนธรรม

งานด้านการศึกษาศิลปวัฒนธรรม นั้นคือ งานสร้างสรรค์ความเจริญทางปัญญา และทางจิตใจ ซึ่งเป็นทั้งต้นเหตุทั้งองค์ประกอบที่ขาดไม่ได้ ของความเจริญ ด้านอื่นๆ ทั้งหมด และเป็นปัจจัยที่จะช่วยให้เรา รักษาและดำรงความเป็นไทย ได้สืบไป

พระบรมราโชวาท ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร
มหาวิทยาลัยศิลปากร ๑๒ ตุลาคม ๒๕๑๓

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงสนพระราชหฤทัย ทะนุบำรุงในศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นสิ่งแสดงความเก๋แก่และความ เจริญรุ่งเรืองของชนชาติไทย ทรงเป็นนักอนุรักษ์และทรงคำนึงถึง อดีตอันดีงามของชาติไทย ทรงตระหนักดีว่าอดีตคือรากฐานของ ปัจจุบันและอนาคต

- การฟื้นฟูพระราชประเพณีสำคัญ เช่น พระราชพิธี พิษณุมงคลจรดพระนังคัลแรกนาขวัญ เพื่อความเป็นสิริมงคลแก่ พืชพันธุ์ธัญญาหาร และเพื่อบำรุงขวัญเพิ่มพูนกำลังใจแก่เกษตรกร
- การประกวดพืชผลและพันธุ์สัตว์ต่าง ๆ เพื่อส่งเสริม การพัฒนาผลผลิตทางเกษตร พระราชทานพระบรมราชวโรกาสให้ ผู้แทนชาวนาทุกภาค ได้เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานรางวัลการประกวด พันธุ์ข้าว พระราชทานพันธุ์ข้าวให้เป็นเมล็ดข้าวมีขวัญแก่ชาวนา ทั่วประเทศ
- พระราชพิธีเสด็จพระราชดำเนินโดยกระบวนพยุหยาตรา ทางชลมารค ซึ่งเป็นการบูรณะและอนุรักษ์มรดกของวัฒนธรรมไทย ให้คงอยู่คู่บ้านเมืองตลอดไป
- ทรงส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมไทยแขนงอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ภาษาไทย ประวัติศาสตร์ไทย สถาปัตยกรรม จิตรกรรม นาฏศิลป์ การดนตรีและศิลปะอื่น ๆ

เศรษฐกิจพอเพียง จึงเป็นหลักการดำเนินชีวิตที่มุ่งเน้นความมั่นคงและความยั่งยืนของการพัฒนา อันมีคุณลักษณะที่สำคัญ คือ สามารถประยุกต์ใช้ในทุกระดับ ตลอดจนให้ความสำคัญกับคำว่า**ความพอเพียง** ที่ประกอบด้วย ความพอประมาณ ความมีเหตุผล มีภูมิคุ้มกันที่ดีในตัวภายใต้เงื่อนไขของการตัดสินใจและการดำเนินกิจกรรมที่ต้องอาศัยเงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม หากทุกฝ่ายเข้าใจกรอบแนวคิดของเศรษฐกิจพอเพียงอย่างแจ่มชัดแล้ว จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติในการดำเนินชีวิต การประกอบอาชีพ และพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงในทุกด้าน ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติ และวัฒนธรรม ให้คงอยู่เป็นรากฐานที่มั่นคงในระดับประเทศตลอดไป

จัดพิมพ์โดย

สำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

อาคารสำนักงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เลขที่ ๒๐๑๒ ซอยอรุณอมรินทร์ ๓๖ ถนนอรุณอมรินทร์ แขวงบางยี่ขัน

เขตบางพลัด กรุงเทพมหานคร ๑๐๗๐๐

โทรศัพท์ ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๐๐-๖ โทรสาร ๐ ๒๔๔๗ ๘๕๖๒

www.rdpb.go.th Facebook.rdpb.project

ISBN : 978-616-7671-36-9

